

Edini slovenski dnevnik
v Zedinjenih državah
Velja za vse leto . . \$3.00
Za pol leta \$1.50

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

The only Slovenian Daily
in the United States
Issued every day except Sundays
and Legal Holidays
50,000 Readers

TELEFON PISARNE: 4687 CORTLANDT. Entered as Second-Class Matter, September 21, 1903, at the Post Office at New York, N. Y., under the Act of Congress of March 3, 1879. TELEFON PISARNE: 4687 CORTLANDT.
NO. 152. — ŠTEV. 152. NEW YORK, THURSDAY, JUNE 29, 1916. — ČETRTAK, 29. JUNIJA, 1916. VOLUME XXIV. — LETNIK XXIV.

General Carranza izpustil ameriške vojake iz ječe.

NEVARNOST, DA BI PRIŠLO DO TAKOJŠNJE VOJNE MED ZDRUŽENIMI DRŽAVAMI IN MEHIKO, JE ZAENKRAT ODSTRANJENA, Vendar, PREDNO BO VOJNA POPOLNOMA NEMOGOČA, BO TREBA REŠITI ŠE VEČ DRUGIH VPRAŠANJ. — IZOBRAŽENI MEHIKANCİ SO SE ZELO RAZVESELILI POROČILA, DA SE JE CARRANZA UKLONIL TER TAKO PREPREČIL VOJNO.

Washington, D. C., 28. junija. — Danes zvečer so došla v državni department neuradna, toda zanesljiva poročila, da je general Jancinto Trevino ukazal, da se izpusti one ameriške vojake, ki so zaprti v Chihuahui od boja pri Carrizalu.

V vladnih krogih vlada mnenje, da je nevarnost za takojšnjo vojno sicer odstranjena, vendar velika vprašanja so ostala se neresena in mogočnost za vojno še ni odstranjena.

Ko je vojni tajnik danes ob enajstih ponoči zapustil vojni department, je izjavil časnikarskim poročevalcem, ki so ga čakali zunaj, da ni dozda še nikakega oficijelnega poročila dobil, da je Carranza ugodil zahtevi predsednika Wilsona, pač pa je skoro popolnoma gotovo, da so tozadevna neuradna poročila resnična.

Splošno mnenje vlada, da bo Carranza pripravljen vpoštevati ameriške zahteve in da najbrže ne bo prišlo do sovražnosti.

Neki vladni uradniki so izjavili, da bosta predsednik Wilson in državni tajnik Lansing v najkrajšem času zahtevala, da da mehiška vlada Zdrženim državam zadostenje za napad ameriške posadke pri Carrizalu.

Dalje bo vlada Zdrženih držav zahtevala, da general Trevino takoj prekliče svoje povelje, namreč, da Carranzove čete napadejo ameriško ekspedicijo v slučaju, da bi se premikala v kaki drugi smeri kot proti meji.

Priprave za slučajno vojno se bodo ravno tako v taki meri vršile kot so se pričele. Vse narodne straže, ko bodo zadostno pripravljene, bodo takoj poslano na mejo.

Ko so južnoameriški zastopniki v Washingtonu čuli, da je Carranza v eni točki ugodil Zdrženim državam, so izjavili, da bodo jutri še enkrat pozvali državnega tajnika, da se Mehika in Zdržene države podvržejo posredovanju južnih republik; pravijo, da je Carranza pripravljen.

El Paso, Tex., 28. junija. — Carranza je ugodil zahtevi predsednika Wilsona. Poveljstvo v Juarezu je naznanilo, da so v Chihuahui izpustili vseh triindvajset ameriških vojakov. Vojaki se že peljejo proti meji in bodo najbrže že danes zjutraj v Juarezu, nakar jih bodo potem tamošnje mehiške oblasti izročile na Mednarodnem mostu ameriškim vojaškim oblastim.

Dalje je general Bell tudi od generala Trevina dobil tozadevno brzojavko. V vseh mehiških kot tudi ameriških krogih je zavladalo veliko veselje, ko se je čulo, da je nevarnost zaenkrat odstranjena.

General Francisco Gonzales, poveljnik v Juarezu, in Andre Garcia, mehiški konzul v El Pasu, sta večkrat ponovila besede:

— Toraj zdaj vidite, da mi nočemo vojne, ako se je nam ne vsili.

General Trevino baje ni bil pri volji izpustiti ameriških vojakov, toda ga je v to prisilil Carranza.

Zadnja poročila iz raznih mest v Chihuahui naznanjajo, da so bili bolj izobraženi krogi vsi srečni, ko so zvedeli, da je Carranza ugodil in da zaenkrat še ne bo sovražnosti, toda nižji sloji, ki ne razločujejo koristnega od škodljivega, so, ko so čitali poročilo, preklinjali Carranza in se pestili proti Zdrženim državam.

Mexico City, Mehika, 28. junija. — Caranzova vlada je dala časopisju na razpolago vso korespondenco, ki jo je imela z Zdrženimi državami odkar je napadel Villa mesto Columbus in korespondenco z južnoameriškim republikami, ki so silile Carranza, da bi odnehal napram Zdrženim državam.

El Paso, Tex., 28. junija. — Mehiške vojaške oblasti v Juarezu so vzele vsem ameriškim državljanom, ki tam stanujejo, vse orožje. To sporočil nek mormonski škof, ki se nahaja v Juarezu.

Kot znano, je vlada Zdrženih držav dala na ves izvoz strogo prepoved, vsled česar so ameriške oblasti zadnji čas zaplenile veliko blaga, ki je bilo namenjeno preko Mednarodnega mosta v Mehiko.

Laredo, Tex., 28. junija. — Ko je prišla vest, da so mehiški banditi zopet napadli ameriško obmejno naselbino in da so zopet ubili dva Amerikance, je nastalo v mestu veliko razburjenje in so ljudje več Mehikancev, ki so tekom zadnjih dni izražali svoja protiameriška mnenja, tirali preko meje in jim zagrozili z linčanjem, ako se zopet vrnejo nazaj.

Z zapadnih front.

Angleži napadajo na celi črti. — Njih namen je razbiti nemške utrdbe. — Boji pred Verdunom in Champagne.

Na angleško-nemški fronti, 28. junija. — (Londonka "Daily Chronicle" je dobila od svojega poročevalca sledeče poročilo:)

Od Ypresa do Somme se vrši hudo bombardiranje na celi črti; angleške puške in topovi zelo učinkujejo na nemške vrste.

Angleži imajo majhne izgube, medtem ko so nemške zelo velike; angleške čete so v teh bojih poskušale čisto novega vojevanja, namreč, da rabijo kolikor mogoče veliko streljiva, toda štedijo s človeškim materialom.

Namen Angležev je zdaj v prvi vrsti razbiti nemške utrdbe in razdejati nemške zakope ter spustiti v zrak municijska skladišča. — Dozda so imeli velike uspehe.

Kolikor sem mogel sam videti, je bil ogenj iz angleških pušk in topov nad vse uničujoč.

Angleške baterije so tako postavljene, da se jih niti ne vidi kje so; na nemški strani se gotovo le toliko vidi kot da bi prihajal ogenj iz zemlje oziroma izza gore.

London, Anglija, 28. junija. — Angleško uradno poročilo se glasi:

Tekom preteklega dne in preteklih noči smo na vseh krajih napadali z artilerijskim ognjem in povzročali sovražniku ogromne izgube, bodisi na utrdbah kot tudi na življenju.

Med sovražnimi četami najbolj grozno učinkujejo naše plinove bombe.

Sovražne utrdbe so že grozno razbite in ni nobenega dvoma, da jih bodo Nemci v najkrajšem času primorani zapustiti.

V nekem infanterijskem boju pri Vermelles-La Bassee potu smo vneli 46 nemških vojakov in zaplenili več materiala.

Pariz, Francija, 28. junija. — Francosko uradno poročilo se glasi: — V okraju Champagne so poskušali Nemci na večjih mestih napredovati, toda to so jim preprečili naši protinapadi.

Na levem bregu Meuse pri Avo-courtu in Chattancourtu se je vršilo običajno obstreljevanje. Na višini št. 304 so vzprijeli Nemci hud napad, toda so morali odnehati, ker je bil naš ogenj prehud.

Na desnem bregu reke smo pri višini št. 321 nekoliko napredovali.

Berlin, Nemčija, 28. junija. — Uradno poročilo se glasi:

Od La Bassee prekopa do Somme so Angleži na celi črti napadali.

Pri vasi Fleury so se vršili hudi boji in smo imeli precejšnje uspehe.

V splošnem je pa položaj neizpremenjen.

DENAR SE LAHKO ODPOŠLJE V STARO DOMOVINO TUDI PO BREŽIČNEM BRZOJAVU.

Naslov velja: vsaka beseda 65 centov; zaradi natančnosti je treba upoštevati tudi hišno številko. To svoto je dodatno dnevnomu kurzu; manj od 50 kron ni mogoče poslati in ne več kakor 10,000 K.

Brezlične pošiljke grede vse v Nemčijo, od tam se pa pošljejo denarne nakaznice po pošti na zadnje mesto.

Natančno smo poizvedeli, da take pošiljke dosepejo primeroma hitro za sedanje razmere in je mogoče dobiti odgovor nazaj, da je bil denar izplačan v 20 dneh. Zgodijo se pa kaj lahko, da pošiljatev traja tudi dalj časa in to, ako se napravijo napake pri brezličnem brzojavu; denarja se ne more izgubiti, pač pa je mogoče zakasnitev, ako se urine kje kaka napaka.

Kdor želi poslati na ta način denar v staro domovino, mora natančno napisati naslov in dati: pošlje naj se po brezličnem brzojavu.

FRANK SAKSER, 82 Cortlandt St., New York, N. Y. Rojaki naročajo se na "Glas Naroda", največji slovenski dnevnik v Zdr. državah.

Nota Avstriji.

Državni tajnik je poslal poslaniku Penfieldu noto glede "Petroлите", da jo dostavi avstrijskemu zunanjemu ministrstvu.

Washington, D. C., 28. junija. — Ze pretekli teden se je poročalo, da bodo Zdržene države poslale Avstriji še eno noto, glede napada na ameriški parnik "Petroлите", katerega je izvršil nek avstrijski podmorski čoln. Danes je državni department poslal ameriškemu poslaniku Penfieldu na Dunaj naročilo, da dostavi noto avstrijskemu zunanjemu ministrstvu.

V noti Zdržene države pravijo, da je bil napad na ameriško zastavo in na pravice ameriških državljanov "dobro premišljen".

Vlada Zdrženih držav zahteva, da Avstrija takoj ta čin obžaluje, da kaznuje poveljnika dotičnega podmorskega čolna in da povrne vso škodo.

Nota se glasi, da je Avstrija svoječasto poslala nepravilna poročila in se ne vjemajo z dokazi, katere je dal na razpolago kapitan "Petroлите".

Liebkecht obsojen.

Sodišče ga je obsodilo na trideset mesecev ječe. — Velike demonstracije. — Priviz.

Berlin, Nemčija, 28. junija. — Sodišče je obsodilo dr. Karla Liebkechta na trideset mesecev ječe; razen tega ga bodo tudi izključili iz nemške armade. Obsojen je bil, ker se je bil hudo pregrešil proti vojaški oblasti.

Sodišče mu je prisodilo najnižjo kazen, ki se jo zamore prisoditi v takem slučaju. Liebkecht bo vložil priliz, nakar bo skorajgotovo pomiloščen.

Obraznava je bila tajna. — Ko se je sestalo vojno sodišče, so spodili iz dvorane vse poslušalce.

Berlin, Nemčija, 28. junija. — Ko se je vršila obravnava proti Liebkechtu, se je zbrala pred sodiščem velikanska množica socialistov, ki so začeli demonstrirati. — Policija je aretirala dvajset oseb.

Liebkechta so aretirali, ko je šel v civilni obleki za majsko parado in kričal: — Proč za vojno! — Proč za cesarjem! — Zaprt je bil do današnjega dne.

Sodišče se ni oziralo na njegovo imuniteto, ki jo je užival kot član državnega zbora, ampak je postopalo z njim kakor z vojakom.

Obtoženec je priznal, da se je udeležil parade in da je govoril omenjene besede, slovesno je pa izjavil, da ni imel pri tem nobenih izdajalskih namenov.

Amerikanci so imperialisti, pravi dunajski časopis.

Dunaj, preko Berlina in Londona, 28. junija. — "Tagblatt" je prvi dunajski časopis, ki je izrazil svoje mnenje o mehiški situaciji in povedal kaj misli o Zdrženih državah.

Pravi, da so težnje Zdrženih držav anektirati ne samo Mehiko, temveč celo Srednjo Ameriko.

Pravi, da je sedanja kritična situacija le posledica ameriškega imperializma, ki se je pričel razvijati že za predsednika Clevelanda.

"Tagblatt" tudi piše, da ni Villa kriv, da je prišlo do tega kritičnega sorazmerja, temveč, da je to napravil ameriški denar in kapitalizem, ki želi, da bi se Mehiko osvojilo ter tako spravilo vse mehiške zaklade pod svojo kontrolo. Vlada v Washingtonu se pa — kot pravi "Tagblatt" — popolnoma strinja s kapitalisti, ker je v to seveda primorana.

Ostanke in odpadke bodo rabili za kravjo hrano.

Amsterdam, (preko Londona), 28. junija. — Nek tukajšnji časopis je dobil iz Nemčije poročilo, da so uprave v nekaterih krajih zavkazale prihraniti vse ostanke in odpadke od jedil in jih potem odposlati tovarnam, ki bodo iz teh ostankov nato izdelovale nekako konservirano hrano za krave-milčarice.

Izjava Casementa.

Izjavil je, da ni hotel pomagati Nemčiji. — Za svoje delo in agitacijo ni bil plačan.

London, Anglija, 28. junija. — Danes je bil že tretji dan obravnave proti povzročitelju irske revolucije Sir Rogeru Casementu. Ko je prenehal govoriti zagovornik Sullivan, je vstal Casement in izjavil sledeče:

Priče, ki so nastopile proti meni, so izpovedale skoraj same laži. Jaz nisem nikdar svetoval Ireem, da naj se bore s Turki proti Rusiji, nikdar jim nisem prigovarjal, da naj se pridružijo Nemcem in grede na zapadno fronto. Nobenemu Ircu nisem rekel, da naj se bori za Nemce, dočim sem poskušal vsakemu dokazati, da se Iree sme in mora boriti samo za Irsko.

Laž je, da so Nemci izstradali one irske jetnike, ki niso hoteli vstopiti v irsko legijo.

Laž je nadalje tudi, da me je Nemčija podpirala z denarjem. — Za svoje delo nisem zahteval nikakega plačila in bi ga tudi ne sprejel, četudi bi mi ga bil kdo ponudil.

Za njim je govoril zopet zagovornik Sullivan. Svoje govoru ni mogel končati, ker mu je postalo tako slabo, da je padel na tla.

Dva italijanska parnika potopljena.

London, Anglija, 28. junija. — Lloydova agentura poroča, da sta se potopila italijanska parnika: "Clara" in "Aventine", ki ju je torpediral avstrijski podmorski čoln. — Moštvo se je rešilo.

Nizozemski parnik potopljen.

London, Anglija, 28. junija. — Nizozemski parnik "Waalstroem" je zadel na mino in se potopil. — Moštvo se je rešilo. — Tako poroča Lloydova agentura.

Avstrijski podmorski čoln vstavil španski parnik.

Madrid, Španja, 28. junija. — Lastniki parnika "Comercio" so danes sporočili zunanjemu ministrstvu, da je nek avstrijski podmorski čoln ustavil parnik in ga zateval, da se mu da vsa natančna pojasnila, kdaj in od kod je odplul, kaj vozi in v katerem pristanišču se bo ustavil.

Pozor pošiljatelji denarja!

Valel negotovega dostavljanja pošte, ki je namenjena iz Amerike v Avstrijo in Nemčijo ter narobe sprejemamo denarne pošiljke do preklica le pod pogojem, DA SE VSELE VOJNE IZPLAČILO MOGOČE Z ZAMUDO. DENAR NE BO V NOBENEM SLUČAJU IZGUBLJEN, ampak nastati zamorejo le zamude. Mi jamčimo za vsako denarno pošiljatev toliko časa, da se izplača na določeni naslov. Istotako nam jamčijo naslednje ameriške banke, s katerimi smo sedaj v zvezi radi vojne in radi popolne sigurnosti pri pošiljanju denarja.

G e n e :			
K	\$	K	\$
5....	.90	120 ..	16.80
10....	1.80	130 ..	18.90
15....	2.70	140 ..	19.00
20....	3.60	150 ..	21.00
25....	4.50	160 ..	22.4
30....	5.40	170 ..	23.20
35....	6.30	180 ..	25.20
40....	7.20	190 ..	26.50
45....	8.10	200 ..	28.0
50....	9.00	250 ..	35.00
55....	9.90	300 ..	42.00
60....	10.80	350 ..	49.00
65....	11.70	400 ..	56.00
70....	12.60	450 ..	63.00
75....	13.50	500 ..	70.00
80....	14.40	550 ..	77.00
85....	15.30	600 ..	84.00
90....	16.20	650 ..	91.00
95....	17.10	700 ..	98.00
100 ..	18.00	750 ..	105.00
110....	19.80	1000 ..	139.00

Ker se zdaj ome denarju skoraj vsak dan menjajo, smo primorani računati po najnovejših cenah in bomo tudi nakazovali po njih. Vselej se bo zgodilo, da dobi nakazovnik kraj več, vendar pa tudi kraj manj. List čepa na napad ponavadi par dni kasneje in mi ne moremo dobiti nakazovnik hit v roko, se pri nas ome morajo le velični spremembe.

TVT. FRANK SAKSER, 82 Cortlandt St., New York, N. Y.

Ruska ofenziva v Voliniji. Kritičen položaj na Balkanu.

NEMCI POROČAJO, DA SO ZAVZELI NEKAJ RUSKIH POSTOJANK. — ZRAČNI SPOPADI. — V BUKOVINI SO POGNALI AVSTRIJCI RUSE NAZAJ. — ZAVEZETJE VIJENEVKE. — IZ PETROGRADA POROČAJO, DA SO RUSI V NEPOSREDNI BLIŽINI KOLOMEJE. — SPOPADI V MACEDONIJI. — RUMUSKA JE ZOPET ZAČELA MOBILIZIRATI. — VELIKE DEMONSTRACIJE V GALATZU.

Petrograd, Rusija, 28. junija. — S fronte je dospelo danes poročilo, da je za Ruse situacija na celi fronti, ki sega od Rige do Bukovine, zelo ugodna.

Nemci so stopili v Voliniji v ofenzivo in obstreljujejo ruske postojanke ob reki Styr, toda dosegli ne bodo veliko, ker jih je premalo in ker bo general Brusilov začel v najkrajšem času s protiofenzivo.

Zapadno od Lutska se vrše izvanredno vroči boji. Ako Nemci zavzamejo kako ozemlje, se to zgodi s silnimi žrtvami. Ponavadi se morajo že drugi ali tretji dan umakniti.

Ob reki Dvini med Dvinskom in Baranoviči je sovražnik vzprijoril par vročih napadov, katere so pa Rusi uspešno odbili.

Ob Strypi se bijejo hudi infanterijski boji. Sovražnik je spraval na fronto veliko množino topov najtežjega kalibra.

Rusi so se približali Kolomeji.

Berlin, Nemčija, 28. junija. — Silna bitka, ki se bije v Voliniji, še zdaj ni končana in menda tudi tako kmalo ne bo. Armada generala Linsingena prodira v obliki klina proti Kovlu in Vladimiru Volinskem. Vojaški strokovnjaki so prepričani, da ne bo mogel sovražnik na tej fronti dolgo časa vstrajati.

V zadnjih 24 urah je osvojila armada generala Linsingena Vijenevko in precejšnje število važnih ruskih pozicij južno od Sokula.

Na severu je položaj neizpremenjen. Boji so se omejevali samo na artilerijske spopade. V vzhodnem delu Galicije se ni ničesar posebnega pripetilo.

Dunaj, Avstrija, 28. junija. — Avstrijski generalni štab poroča:

— V bližini Kuty smo odbili vse ruske napade in pogнали sovražnika nekoliko nazaj. Rusi ne bodo nikdar dospeli v Ogrsko nižino.

Berlin, Nemčija, 28. junija. — Nad Rigo se je vršil vroč boj med nemškimi in ruskimi letalci. Dva ruska stroja sta bila tako poškodovana, da sta se morala spustiti na zemljo.

Rusi so izstrelili nek nemški zrakoplov. Solun, Grško, 28. junija. — Zadnje dni je zavladala ob celi macedonski fronti zelo velika živahnost. Zavezniška artilerija obstreljuje neprestano bolgarske postojanke.

Kakor kaže, bodo Avstrijci, Nemci in Bolgari prehiteli zaveznike in bodo prej začeli z ofenzivo, predno jih bodo zamogeli oni napasti. Bolgari so poslali večeraj kakih 500 izstrelkov v francoske in angleške pozicije.

Pri Lumnici so se vršili zelo vroči spopadi. Obe strani sta imeli precejšnje izgube.

Atene, Grško, 28. junija. — Položaj na Grškem je še vedno zelo kritičen. Grška vlada mora hočeš, nočeš, izpolniti vse zavezniške zahteve.

Včeraj je podpisal kralj povelje za splošno demobilizacijo. Vlada je morala imenovati nekega pristaša bivšega grškega ministrskega predsednika Venizelosa policijskim šefom. Mornariško ministrstvo je prevzel admiral Damianos.

London, Anglija, 28. junija. — Tukajšnje časopisje poroča, da je nastalo v Rumuniji veliko razburjenje, ker je zaprla Bolgarska rumunske meje.

Vlada se je začela pripravljati na vojno. Rumunsko ministrstvo je imelo večeraj dolgo sejo, pri kateri je bil navzoč tudi šef generalnega štaba in nekaj drugih visokih vojaških dostojanstvenikov.

Rumunska se bo najbrže pridružila zaveznikom. Isto bo storila tudi Grška, kakor hitro bo stopil h krmilu grške vlade bivši ministrski predsednik Venizelos.

Amsterdam, Nizozemsko, 28. junija. — V četrtek so proglasili delavski voditelji v Bukareštu generalno stavko. V Galacu so se vršile velike demonstracije. Ljudje so hodili po ulicah in zahtevali kruha.

V spopadih je bilo mrtvih 14 oseb, 35 jih je bilo pa teško oziroma lahko ranjenih.

Policija je aretirala nad sto oseb. V mestu je bilo vso polno shodov, na katerih so govorniki protestirali proti draginji. Na izrecno prošnjo galaškega sodišča je bil aretiran socialistični vodja Bokovski.

Rumunsko časopisje zahteva od vlade, da naj kaj ukrepa, da ne bo taka draginja. Vlada pravi, da ne more zaenkrat v tem oziru še ničesar storiti.

"GLAS NARODA"

(Slovene Daily.)
Owned and Published by the
SLOVENIC PUBLISHING CO.
(a corporation.)
FRANK SAKSER, President.
LOUIS BENEDIK, Treasurer.

Place of Business of the corporation
and addresses of above officers:
82 Cortlandt Street, Borough of Man-
hattan, New York City, N. Y.

Za celo leto velja list za Ameriko in
Canada \$3.00
pol leta 1.50
celo leto za mesto New York 2.00
pol leta za mesto New York 1.00
Evropa za vse leta 4.50
pol leta 2.50
četrt leta 1.70

"GLAS NARODA" izhaja vsak dan
izvenredno nedeljo in praznikov.

"GLAS NARODA"
("Voice of the People")
Issued every day except Sundays and
Holidays.
Subscription yearly \$3.00.

Advertisements on agreement.

Dopis brez podpis in osebnosti se ne
priobčujejo.

Denar naj se blagoviti pošiljki po
Money Order.

Pri spremembi kraja naročnika pro-
simo, da se nam tudi prejšnje bi-
livovalne naznani, da hitreje naj-
demo naslovnik.

Dopisom in pošiljkom navedite ta
naslov:

"GLAS NARODA"
82 Cortlandt St., New York City.

Telefon 4687 Cortlandt.

Naša usoda in naloga.

Eden izmed naših po krivici
preganjenih ljudi je že pred leti
vedel, kaj se bo zgodilo z nami.
Duhovnik in pisatelj Ksaver Me-
ško je pisal:

Zrem noč, pogubo vidim, smrti
glemam v trdi, neusmiljeni obraz.
Vidim, kako prihaja z velikimi in
naglimi koraki, kako stega tre-
roke po tebi, domača naka zemlja,
napojena z našimi solzami, orose-
na z našim potom, okropljena za
našo srčno krvjo. In po tebi stega
neusmiljene roke, muketpni naš
narod. Oklepa se te s stisnjenimi
rokami in te davi, da krvaviš iz
stoterih ran in medliš in mreš. U-
mirajoč kličeš in prosiš usmilje-
nja, a zastoj, ne sluša obupnih
tvojih klicev, tvoje prošnje so ji v
zasmeh. Njeno srce je brez usmil-
jenja. Brez milosti in brez usmil-
jenja hlepi po tvojem poginu in
žeja po tvoji krvi.

Narod moj, smrt si zapisal! —
Gledam in vidim, kako se stegajo
gladne tuje roke po naši zemlji,
kako nas premaguje in davi tuja
moč. Vidim, kako teče pod krivici-
nimi in krutimi udarci v potokih
tvoja srčna kri, sužnje naše ljud-
stvo, kako legaš v grob obupano,
izmučeno, smrtno ranjeno.

Vidim in da ti ne morem poma-
gati, je moja največja bol. In tako
z veliko bolelostjo stojim ob tvojem
grobu in plakam, kakor plaka lju-
beči sin ob odprtem grobu mat-
erine.

Včasih mi pride, da bi vstal, o-
brisal solze, dvignil roke in bi go-
voril z vznemirjenimi besedami: vi-
kajduhovniški blagoslov nad tvojim
grobov, narod moj, da vsaj po
smrti spiš tiho in mirno, brez bo-
lesti in brez toge. A ne morem
in ne smem — ne dvignem rok in
ne govorim velikega blagoslova.
Počivaj v neblagoslovljeni gomili,
umorjeno ljudstvo, da ne najdeš
miru vse večnost: vstajaj ob svo-
jih velikih dneih in nočeh iz groba
in stopaj pred svoje morilce in jim
begaj krivico, s tvojim krvjo oma-
deževano vest! Naj ne okusijo tu-
di oni v miru. V prokletstvo jim
bodi tvoja smrt, v prokletstvo ze-
mlja, ki so ti jo ugrabili in te po-
morili na njej in te zagrebeli v njo...

Da, narod slovenski, smrti si bil
zapisan, in še več: nad teboj je
bila izrečena in deloma tudi že iz-
vršena smrtna obsodba. Od nas je
odvisna, da ne bo izvršena popol-
noma. Poskušajmo rešiti, kar mo-
remo in kolikor se da.

Zamislimo se v življenje, ki ga
živi naš narod v starem kraju, pre-
mislimo dobro, kaj se pravi stra-
dati, premislamo, kaj se pravi po-
žasi lakote umirati.

Gotovo ga ni med nami človeka,
kateremu bi se ne smilile naše si-
rote. In če ima kdo v prsih kamen
mesto srca, se mora ta kamen o-
smehati.

Nikar se ne prepričajmo, ne ve-
selimo in ne bodimo brezbržni, ko
šumirajo v starem kraju naši bratje
mučeniške smrti, ko se vrši po na-

ših krajih največji pogreb, kar jih
je doživel slovenski narod.

Vse trpi pomanjkanje. Vse, od
novorojenca do starca, ki umira
vsled žalosti in stradanja.

Čim bolj je kdo ljubil domovi-
no, tembolj trpi zdaj.

Ako smo jo mi ljubili in če jo še
zdaj res tako ljubimo kot pri vsa-
ki priliki povdarjamo, je naravna
stvar, da muramo sočustvovati z nji-
mi.

Ker si samo z izrazi sočutja niso-
ni na boljšem, ampak se ohranijo
lahko pri življenju le s sredstvi, ki
so za življenje absolutno potrebna,
jim moramo pomagati z denarjem.

Pomagajmo jim torej!

J. S. K. J.

Precej članov se je že oglašilo
glede konvencije J. S. K. J., vsa
mnenja so dobro zasledoval.

Z nekaterimi se strinjam, z dru-
gimi pa ne.

Nikar se ne strinjam z onimi,
ki pravijo, da bi se napravilo sta-
ri sistem, namreč, da bi se odpra-
vilo centralizacijo; s tem bi, po
mojem mnenju, družba dobila ve-
liko breme na svoja rama.

Jaz mislim, da je centralizacija
zelo potrebna in koristna.

Ali so bili člani bolj zavarovani
za slučaj bolezni kot so zdaj? Jaz
sem prepričan, da ako bi ne bilo
centralizacije, bi bil marsikateri
član prizadet; potem pa tudi J. S.
K. J. ne bi imela toliko družtev
kot jih ima zdaj.

Ako so pa nekateri člani zapu-
stili družstva, ker izplačujejo bo-
liške podpore, je pa krivda posa-
meznih družtev, ki jih niso pouči-
la, da je to dobro za Jednotin ob-
stane.

Ako bodo krajevna družstva sa-
ma placevala bolniško podporo,
jaz mislim, da ne bo takega na-
predka, še manj pa za posamezna
družstva. Družstva bi bila potem
skoro samostojna in sama od sebe
odvisna.

Ona družstva pa, ki so manj sta-
la Jednoto, so pa lahko na to po-
nosna.

Jaz bi priporočal vsem članom,
da bi to vpoštevali in da bi pre-
mislili in upam, da bodo prišli do
prepričanja, da niso bili naši člani
še nikoli tako zavarovani kot so
zdaj.

Pa naj se še drugi kaj oglašijo!
Josip Dremelj, zastopnik št. 36.
Conemaugh, Pa.

Naša pesem.

Kot je bil že enkrat v G. N. na-
znanjeno, smo tukaj na Park Hil-
lu ustanovili pevsko društvo.
Zdaj že precej dobro pojemo;
učinimo se vsak teden trikrat v dvo-
rni rojaka Jakoba Kosa. Zdaj
nas je štirinajst pevcev; pri zdi-
nji seji smo sprejeli še dva nova
pevca, namreč Andreja Vidriha in
Alojzija Kvedra. Ta dva člana
nam bosta veliko pomagala, da se
bomo mogli vdeležiti dne 3. sept.
koncerta vseh slovenskih pevskih
družtev, ki se bo vršil v John-
stownu, Pa. Ta dva pevca sta že
izvršena, g. Vidrih poje mračen
drugi bas, g. Kveder pa prvi te-
nor.

Od kraja je nam res težko šlo,
toda pevec od "Bleda" so nas na-
vduševali, tako, da smo vzdržali.
Gospod Sladki je prišel na našo
vstanovno sejo in imel lep govor
in je še sam, ki je izvrsten bari-
ton, pristopil v naš krog.

Za pevstvo imamo g. Avgu-
sta Samsa, ki se z nami zelo trudi
in muči, za kar se mu lepo zahva-
ljujemo.

Gospodu Hudetu poročamo, da
je naše društvo sklenilo 3. sept.
na koncertu peti: "Po jezeru",
"Jadransko morje" in "V boj".

Ako ne bo g. Hude zadovoljen,
nam naj naznani.

Potrebno se mi zdi, da se jaz
opozorim vsa pevstva družstva, ki
niso ali pa če so preveč oddaljena
od Johnstowna, da se vdeležijo
koncerta in našega zborovanja.

Pokažimo fujeem, da smo tudi
mi nekaj, da kaj znamo!

Za pevsko društvo "Slavček"
v Park Hillu, Pa.

Frank Perko, tajnik.

Pisala preista.

Vidopisnik: Miki 75 centov.

Priloge od 10. ur predprijete.

Priloge od 10. ur predprijete.

Priloge od 10. ur predprijete.

Priloge od 10. ur predprijete.

Priloge od 10. ur predprijete.

Dopisi.

Sheboygan, Wis. — Tudi pri-
nas se je 18. junija bliskovito raz-
nela novica, da je predsednik
Wilson odredil mobilizacijo na-
rodne garde. Drugi dan so se že
zbrali vsi gardisti, med katerimi
je tudi naš rojak Frank Zorman.
Znajo je, da mora biti v vsaki
kompaniji narodne garde 150
mož, tukaj jih je bilo pa samo 72,
vsled česar so odredili nabiranje
rekrutov. Naši fantje, ki so menda
najbolj bojevit, so se pričeli ta-
ko prigrabovati in malone vse
druge narodnosti prekosili; men-
da se jih je vpisalo nad dvajset
Slovencev. Ker se ni bilo pravo-
časno dovolj rekrutov, je poro-
čnik še tu ostal, da nabere še na-
daljine, toda do 24. junija jih je
imel polno število, med njimi zo-
pet šest Slovencev. Upam, da se
vsi tako veseli povrnejo kot so
šli. Tukajšnji "Press" je prinesel
sledenjo novico: "Anton Kornik,
28 let star, velik in močan, je ho-
tel na vsak način na fronto s kom-
panijo 'C', toda ga ni bilo mo-
gote sprejeti, ker ni bil držav-
ljan, niti ni imel prvega držav-
ljanskega papirja. V sredo je že
dobil prvi papir in prišel zopet na
nabor, toda zopet ga ni bilo mo-
gote vzeti, ker ne zna niti pisati
niti čitati. Preteklo noč je pa zo-
pet prišel k poročniku Wirtzu in
ga prosil, da ga naj vendar vzame.
Poročnik mu je del par besed,
da bi jih prepisal petdesetkrat.
To so bile namreč one besede, ka-
tere se rabi pri poveljstvu. Reče-
je je nad temi besedami več kot
eno uro mučil. Uro pozneje so ga
že telesno preiskali in bil je spre-
jet." Iz tega se vidi, kako so naši
fantje bojaželjni in istotako ne-
ustrašljivi. — Delavske razmere
so dobre, vendar povpraševanje
po delaveh je nekoliko ponehalo.
Rojakom ne svetujem sem hoditi
za delom. Pozdrav! — Naročnik.

Ralph, S. Dak. — Ker se nihče
niče ne oglašil iz naše naselbine,
naj pa jaz nekoliko sporočim. Tu-
kaj nas je par slovenskih družin
in nekaj samev. Drugih narod-
nosti je več, pa tudi nas bi bilo
lahko kaj več, toda naši rojaki se
premalo zanimajo za farme; veli-
ko bi jih lahko imelo svoje home-
steade. Nam se tukaj zelo dopade;
zemlja je rodovitna, kraj je pa
tudi za živinorejo zelo pripraven.
Homesteadov ni več, toda ako bi
kateraga veselilo kupiti zemljo,
mi priporočam, da se obrne v
naš kraj. Okoli dva ali tri tisoč
stane kakih 160 akrov; mogoče bi
se še ceneje dobilo. Zemlja je va-
lovita, vode se ni treba bati, pit-
na voda je izvrstna. Od železnice
smo oddaljeni kakih dvajset milj.
Enkrat bo pa železnica še bližje,
toda ne vem natančno kdaj. Po-
zdrav vsem rojakom, posebno far-
marjem! — Matija Gartner.

Vojna.

Zdaj, ko se bliža konec druge-
ga leta evropskega klanja, se ce-
ni, da je vsled te vojne izgubilo
od 3,000,000 do 4,000,000 živ-
ljenj; pri tem se pa ne šteje onih,
ki so za vedno pohabljeni, ako bi
se te šteli, bi se gorenja številka
še za 40 odstotkov povečala.

Še nikdar poprej se ni s člo-
veškim materijalom na tak na-
čin postopalo, nikdar poprej ni
človeški materijal imel tako ma-
lo vrednosti.

Tekom celega devetnajstega
stoletja ni padlo v raznih bojih
niti pet milijonov ljudi. Zdaj pa
v kratkih dveh letih malo manj
kot toliko.

V desetih Napoleonovih voj-
nah je padlo od 2,000,000 do 2,
500,000 ljudi ali malo več kot en
odstotek celega takratnega ev-
ropskega prebivalstva.

Ako računamo te izgube v pro-
centih, se nam še ne zdi tako po-
sebnost hudo in grozno; groza nas
pa obide, ako vidimo, koliko lju-
di je padlo v boj oziroma jih je
vsled vojne pomrlo, v pravih,
razločnih številkah.

En odstotek! Na to skoro ni
vredno misliti, bi se nam zdelo.

Naznanilo.

Vsem našim rojakom sporočamo, da smo se preselili iz dose-
dnega mesta v mesto Detroit, Mich., v eno najmodernejših in najbolj
cvetočih mest cel Amerike. Detroit je napredno mesto — industri-
jalno in v zdravstvenem oziru daleč posvetu poznano. Zato trdno u-
pamo, da bomo iz tega mesta še bolj pomagali z našimi zaslovelimi
zdravili rojakom po Ameriki kakor dosedaj.

Dosedanji uspehi naših zdravil so slehernemu dokazali svojo
dragoceno vrednost v vsakovrstnih slučajih boleznij. Ozdraveli so
rojaki v takih slučajih, kjer že niso več upali na pomoč. Kjer so po-
skušali vse mogoče stvari brez uspeha, tam so naša zdravila storila
čudežna dela — popolna ozdravljenja! Zato v tem slučaju zopet po-
vdarjamo: Ako bolehate in iščete pomoči, potem se obrnite do naših
zdravil. Čudili se boste njih veliki koristi. Zdravila za vse bolezni za
moške in ženske. Pazite na naš novi naslov in naslovite vsa pisma na:

J. F. DOLENC,

18 Beard Ave., West, Detroit, Mich.

Od Napoleonovega časa se je
prebivalstvo Evrope gotovo po-
množilo, vsled česar ne bodo 4
milijoni niti en odstotek vsega
evropskega prebivalstva.

Ako računamo procentalno, se
nam zde te izgube malenkostne.
Malenkostne?

Da, malenkostne bi bile, ako bi
bili ti ljudje, ki so izgubili svoja
življenja, kaki stareci, ki so bili
že z eno nočjo v grobu, ako bi bi-
li kakih bolehnih in šibkih ljudi, ki
niso za drugega na svetu kot za
samosvojvo nadlego in padlego
druhih.

Toda ta odstotek evropskega
prebivalstva je več vreden kot
petdeset odstotkov onih ljudi v
Evropi, ki so že prekorajili 40.
leto.

Posledice in izgube te vojne se
sploh ne morejo izraziti statisti-
čno.

Ta odstotek, ki bi se dozdeval
na prvi pogled malenkosten, se
sam pomnoži z ozirom na bodoče
generacije.

Kolike so bile in kolike še bo-
do izgube življenj v sedajni voj-
ni, se ne bo nikoli natančno ve-
delo, kajti vsedrže imajo ta-
ko površne seznane in statisti-
ke, da bo kaj takega skoro popo-
lnoma nemogoče.

Najbrže se bo le za izgube čast-
nikov moglo zvedeti, toda štati-
stike, ki se jih bo izdalo, tudi ne
bodo zanesljive.

Najbolj popolni so nemški se-
znani, Francozi jih sploh ne iz-
dajajo, Ruski so površni, istotako
tudi angleški, avstrijski so ravno
tako pomanjkljivi.

Angleški seznani kažejo, da je
v tej vojni padlo 26,304 častni-
kov, medtem ko je v desetih Na-
poleonovih vojnah padlo na fran-
coski strani petdesetstisoč častni-
kov.

Toraj v dveletni vojni je samo
Anglija, ki se je najmanj boje-
vala, izgubila več kot polovico
toliko častnikov kot Francija v
desetih vojnah.

Grozovita, toda resnična pri-
mera!

Od 1. 1618 do 1915, pravi Gas-
ton Borard v svoji knjigi "Vo-
jaško-zgodovinski vojni se-
znam", se je bilo 1,044 bitk na su-
hem in 122 pomorskih bojev, ka-
terih se je vdeležilo najmanj dva-
tisoč mož na obeh straneh; poleg
tega je bilo pa tudi okoli 490 oble-
ganj in 44 predaj.

V treh stoletjih je se toraj po-
vprečno na vsake šest dni bila
ena bitka.

Iz tega je razvidno, da je voj-
na za človeštvo najbolj priljub-
ljen posel. Ni jih drugih podjet-
ij, katera bi človeštvo z večjo
vstrajnostjo vršilo.

Ako pak pogledamo dotični se-
znam, se bo naj, vidimo, da
so ljudje ta posel še z večjo vne-
mo opravljali in še z večjo vne-
mo drug drugega morili, kot pa
recimo delali za svoje življenje.

Ravnokar smo v neki knjigi
našli tiskan dnevnik oziroma za-
pisnik Ralpa Waldo Emersona
(1803 - 1882), ameriškega pesni-
ka in velikega misleca, ki je sma-
tral vse vojne za največje zlo in
za nekako nepotrebo.

Med drugim čitamo več kras-
nih odstavkov:

— Nadvse priljubljena ali vsaj
glavna študija moderne filozofi-
je je bila, da se pride na to, ka-
tere človeške stopinje privedejo
človeštvo do tega, da prične vni-
čevati obstoječe potrebne posta-
ve in odredbe ter samosebe. Eden
najnavadnejših pojavov je —
vojna.

— Vojna se zdi treznomisleče-
mu človeku kot nekaka epidemija,
nekaj aličnega kot kolera ali
influenca; razlika je le ta, da ta
epidemija ne mori človeštva, ker
se jih prime črev, temveč, da se
jih prime možgan.

— Preteklost niti sedajnost še
ni pokazala na kak način bi se
dalo vojne preprečiti in odstra-
niti vsako njihovo mogočnost,
kajti ljudje so še vedno tako sla-
bi na duhu, da se ne morejo sa-
mi sebe vladati, in še tako močni
na telesu, da njihov telesni na-
gon boljše deluje kot oni drugi
— boljši, dušni — nagon.

— Zgodovina in sedajnost nam
kaže, da je bila vojna tekem ce-
lega svetovnega obstoja glavna
služba onih mož, katere so ljudje
in jih še smatrajo za največje že-
nije. Ako pogledamo nazaj v zgo-
dovino in ako pogledamo okoli
sebe, da so mladi, ignorantni lju-
dje, kakor tudi stari najbolj na-
vdušeni ko slišijo pogovor o vojni,
ki se odpravljajo na boj proti
svojemu sočloveku. V tem se
vidi ono brutalno npravo silo, ki
je takorekoč prirojena malone
vsem ljudem, ki jih naganja do
krvoželosti drugih ljudi, ki so
ravnokarji kot sami. Ta brutalna
naravna sila je v celotnem člo-
veštvu in v malone v vsakem po-
samezniku.

— Kaj je vzrok temu, da se
človeštvo samosebe kolje?

— Samopomoč in stremljenje
po napredku. Narava je odredila,
da gre življenje po tiru, na kate-
rem se mora vedno boriti za ob-
stoj, na katerem je večer boj, ve-
čno nasprotovanje drugemu, da
si pribori nekaj obstoja, svobodo
in oblast nad drugim. Ta odred-
ba narave je taka sila, da ima
tak nagon, da raje žrtvuje živ-
ljenje in da se bje do konca.

Ako človek te besede trezno in
dobro premisli in ako se vpraša,
če je temu res tako in če, predno
si odgovori, zopet premisli, ako
je to res, mora videti, da bodo
vojne vedno, dokler bo "moje"
in "tvoje".

Kako dolgo bo to, nihče ne ve;
in vrjetno je, da ne bo nikoli dru-
gače.

Mogoče, toda zelo, zelo težko
mogoče je, da bo "moje in tvo-
je" izginilo v vesoljem člo-
veštvu, toda med posamezniki bo
pa "moje in tvoje" vedno ob-
stajalo.

Ako bo izginilo to iz vesoljne-
ga človeštva, potem je mogoče
— mogoče! — da se bodo en-
krat vojne — klanje na debelo —
prenehale, toda boj med posa-
mezniki bo pa vedno, do konca.

Listnica uredništva.

Zadnji čas smo prejeli par ogle-
sov, potom katerih išče ženska
moškega. Ker so taki oglašili nekaj
neobičajnega, zato svetujemo vsa-
kemu, ki stopi v zvezo z oglašate-
ljico, da se povsem dobro prepri-
ča o celi stvari, predno potroši
kak cent. Za take vrste oglašit-
je je večkrat bili skriti pravi slepar-
ji. Mi smo sicer kaj previdni pri
sprejemanju takih oglasov, toda
vseeno se prav lahko kaj nepravil-
nega prigodi.

F. T. Koehler, N. Mex. — Pri-
občili smo samo ono, kar spada v
list. Osebnih napadov ne priobču-
jemo.

B. Z., Seattle, Wash. — Dijak,
ki je dovršil osem šol, lahko po-
stane duhovnik, profesor, advo-
kat ali karkoli, toda prej mora še
dovršiti višješolske oziroma bogo-
slovne študije. — Osebnih napad-
ov ne priobčujemo. Blagovolite
nam poslati dopis, v katerem ne
bo osebnosti. Z dotičnim rojakom
se sami med seboj pogovorita.

John K., Vannock, O. — Tajnik
Slov. Nar. Podp. Jednote je Mr.
John Vergerber, 2708 S. Lawn-
dale Ave., Chicago, Ill.

Rojaki naročite se na "Glas Na-
roda", največji slovenski dnevnik v
Zdr. državah.

ZENITNA PONUDBA.

Izobražena slovenska vdova, 27
let stara, se želi seznaniti z dobro
stoječim Slovincem, najraje tr-
govcem. Le resne ponudbe od
gentlemanov se sprejme.
Mrs. M. Wagner,
1309 Spring Garden Ave., N. S.,
Pittsburgh, Pa.

**Denarne pošiljkatve za ujet-
nike v Rusiji in Italiji.**

Lahko se pošlje denar sorodni-
kom, prijateljem in znancem, ka-
teri se nahajajo v ujetništvu v
Rusiji ali Italiji. Potrebno je, ka-
da se nam denar pošlje, da se
priloži tudi ujetnikova dopisnica
ali pismo in se nam tako omogoči
pravilno sestaviti naslov.

Ako nameravate poslati denar
ujetniku, pošljite ga takoj, ko
sprejmete njegov naslov, ker ako
bi odlašali, bi se lahko dogodilo,
da bi ga ne našli več na istem
mestu in mu ne mogli uročiti de-
narja.

TVRDKA FRANK SAKSER,
82 Cortlandt St., New York, N. Y.

NA PRODAJ

Štirivrstna harmonika, Lubasova-
ga nemškega dela. Stala je \$73.00
in \$50.00 je vredna za vsakega
igralca. Prodajam jo za \$40.00.
Jos. Kodrich,
2228 Blue Island Ave., Chicago,
Ill.

ISČEM

100 do 150 mož za delati "Sve-
larje". Dela je za tri leta. Gozd
dober. Plača na 14 dni. Javite
se na:

Austin F. Pettit,
602-604 Crockett St.,
(24-29-6) Beaumont, Tex.

CENIK KNJIG

katero ima v zalogi

SLOVENIC PUBLISHING CO.

82 CORTLANDT ST NEW YORK, N. Y.

MOLITVENIKI:

Rajski glasovi, elegantni vez s
zapono —.7

Ameriški Slovenci na delo.

Dobrosrčnost je ena najlepših lastnosti slovenskega naroda. Da je to resnica, se je že nešteto izkazalo, posebno pa tedaj, ko je bila kakšna velika potreba. Smili se nam vse, kar je vredno usmiljenja in pomilovanja. Dogodili so se že slučajji, ko smo darovali mi ameriški Slovenci enemu samemu siromaku več tisočakov; če je bila v stari domovini kakšna velika nesreča, smo se odzvali takoj, kakor hitro smo izvedeli zanjo, odzvali smo se ponavadi prej, predno je dospela od nesrečnikov prošnja do nas.

Kaj je zdaj v staremu kraju, je vsakemu znano. — Vsak, kdor je le pogledal zadnji dve leti v kak slovenski časopis, prav dobro ve, da naš narod v staremu kraju ni bil še nikdar v takih stiskah kot je ravno zdaj.

Pa niti v časopis ni bilo treba pogledati. Preberimo samo pisma, ki smo jih dobili za časa vojne od doma. Preberimo jih in jih dobro premislimo, pa bomo takoj izprevideli, da so razmere res grozne in da se je naravnost čuditi našim ljudem, kako jih morejo prenašati.

Znan nam je naprimer slučaj, ko so vzeli neki ženci v Kamniku šest sinov in jih poslali na bojišče. Od vseh šestih se ni menda niti eden vrnil. — Dobro nam je znano, da so nekateri še precej dobri kmetje, ki so imeli deset do dvajset glav živine v hlevu, zdaj tako reveži kot je revež oni, ki ni še nikdar spal pod svojo streho.

Iz privatnih pisem smo dognali, da so metali otročnice iz postelj in jih pustili poginiti kakor živali. Nekatera živila so se podražila za sto, dvesto, tristo odstotkov.

Ni je hiše na celim Slovenskem, v kateri bi ne bil vsak dan jok.

Šli so očetje, možje in sinovi. Šli so in se niso vrnili. Če so se vrnili, so pohabljeni, oziroma bolni in bodo celo svoje življenje nezmožni za delo.

Po Slovenskem divjajo spolne bolezni. Znano nam je, da so se trinajst in štirinajstletne deklice prodajale vojakom za porcijo menaže.

Ne obsojajo jih, pomilovanja so vredne, ne pa obsojanja.

Kdorkoli je v starem kraju v zadnjih dveh letih poskušal napraviti iz nesebične ljubezni kako dobro stvar za narod, je zaprt.

Ne samo takozvani puntarji po poklicu, tudi učitelji, duhovniki, odvokati, izdajatelji časopisov itd. so zaprti.

Kdor noče prostovoljno prodati zadnjega repa iz hleva, mu ga vzamejo z žandarmerijsko silo.

Kdorkoli pravi, da je uboj greh, in da je boljše živeti za domovino kot pa umirati zanjo, je veleizdajalec.

Vsa polja morajo biti obdelana. To je postava. Obdelovalec je le toliko časa gospodar polja, dokler ga obdeluje, za časa žetve pa stopijo na njegovo mesto drugi gospodarji.

Ves zapadni del Primorske, od Predila do Trsta je uničen. Tako temeljito uničen, da ni ostal kamen na kamnu.

V vsem zapadnem delu Primorske, od Predila do Trsta, živi in si želi smrti narod starih beračev in žena-beračic.

Vsa naša domovina od Soče do Mure, od Drave do Kolpe, vsi ljudje, ki prebivajo po teh krajih, na katere so bili pred celim svetom ponosni, potrebujejo dveh stvari: **ALI SMRTI ALI PODPORA.**

Ker smo ljudje, ker smo Slovenci in ker smo njihovi bratje, jim ne želimo **SMRTI.**

Ali jim bo pomagal morda Srb? Ne, ker mora sam skrbeti za svojo rešitev.

Ali jim bo pomagal Rus? Ne, ker ima dovolj svojih interesov in ima v sedanjem času sam dosti potreb.

Ali jim bodo pomagali zavezniki? Ne, ker nas Slovencev niso nikoli poznali in ker smo veliko premalenkosti, da bi nas sploh mogli poznati in upoštevati.

Ali bo Slovincem morda pomagal Italjan, ki se je zagnal kot divja zver v našo zemljo, ali jim bo pomagala avstrijska vlada, ki ima vendar toliko sinov, da se za pastorko niti zmeniti ne more?

Da si pa sami ne morejo pomagati in odpomoči, je vsakemu znano.

Zdaj so na tehtnici: na eni strani je **PODPORA**, na drugi je **SMRT.**

OD NAS, AMERIŠKI SLOVENC, JE ODVISNO, KATERA STRAN BO MOČNEJŠA IN TEŽJA.

V prepričanju, da ni niti enega našega človeka, ki bi se že vsaj deloma ne strinjal z našimi predlogi, pravimo sledeče:

Vse slovensko časopisje v Ameriki se je zavzelo za idejo, da je treba pomagati rojakom v starem kraju.

Že samo to je uspeh, na katerega so lahko vsi ameriški Slovenci ponosni.

Ako se postavi vse slovensko časopisje v Ameriki na stališče, da se mora nekaj doseči, je končni uspeh več kot zagotovljen.

Vedoč, da so v odborih naših Zvez in Jednot sami izkušeni možje in da imajo v sebi veliko mero požrtvovalnosti, je vsak ameriški Slovenec prepričan, da bo akcija tembolj uspela, če se bodo zavzeli ti možje zanjo.

Odborniki slovenskih društev uživajo obče spoštovanje vseh članov, katerim načelujejo. Ako bi ga ne uživali, bi sploh ne bili odborniki.

Težko delo jih bo čakalo, toda vsakdo je uverjen, da se ga bodo lotili in tudi končali s prirojenim navdušenjem.

Slovenski duhovniki imajo jako lepo priložnost, da razložijo svojim faranom, v kakšnih potrebah je naš narod. Njihove besede bo vsakdo upošteval, njihovemu pozivu se bo vsakdo odzval.

Ako uporabijo vse korporacije, vsa društva in sploh vse skupine, v katerih so zastopani naši ljudje, vso svojo agitatorično silo, se bo po preteku kratkega časa lahko govorilo ne samo o tisočakah, pač pa o **STOTISOČAKU.**

Ker je v takem slučaju potreba upoštevati vsak svet, pravimo tudi mi, da zaenkrat še ni potreba skupnega odbora.

Vsako društvo, vsak časopis, vsaka Jednota, vsaka fara itd. naj nabira in naj naloži nabrane svote obrestno v neki banki. Posamezniki, ki ne pripadajo društvom, naj izročijo svoj prispevek poverjeniku, katerega bo gotovo izvolila iz svoje srede vsaka slovenska naselbina.

Glede nabranega denarja, je naše mnenje tole:

— Nikdo nima prvenstva, nobeden nima vodstva.

V očeh naroda mora biti ravno tako spoštovan tisti, ki je dal v dober namen pet centov kot oni, ki je daroval sto dolarjev.

Potrebnost je pa seveda, da se ne sme poslati in niti poskušati poslati tega denarja v stari kraj, dokler ne bo končana vojna.

V Evropi je namreč zdaj pri odločujočih krogih krivica veliko bolj v časti kot pa pravica.

Kaj hočemo, razmere so take, in mi jih ne bomo drugačili.

Ko se bo pošiljalo denar, bodo zastopniki darovalcev že poskrbeli, da ga ne bo dobila ne Rusija, ne Srbija, ne Avstrija, pač pa **EDINOLE SLOVENC.**

Pripomniti je tudi treba, da ga ne bo dobila ne liberalna, ne klerikalna in ne socialistična stranka na Slovenskem, pač pa edinole tisti Slovenci, ki so najbolj potrebni podpore.

26. julija bo ravno dve leti, odkar je bila napovedana vojna.

Ali bi ne bilo dobro, če bi določili en teden za splošno pobiranje?

To naj bi bili dnevi od 22. do 30. julija.

V teh dneh naj bi slovensko društva prirejela veselice. V teh dneh naj bi bil vsak Slovenec v Združenih državah agitator in vsak Slovenec naj bi bil darovalec.

Pokažimo, kaj zmoremo. Pokažimo, da lahko nabere mo mi Slovenci v enem samem tednu toliko kot so nabrali drugi v mesecih in mesecih!

Naš trud bo plačan, tako plačan, kot ni bil še nikoli. Naše plačilo bo najvišje, ki si ga moremo misliti: — ves slovenski narod nam bo hvaležen.

Uredništvo "GLAS NARODA".

Branilec Verduna.

Ameriški časnikar, ki se je danes mudil v Franciji, na ver dunskem bojišču, piše o generalu Petainu, francoskem poveljniku, ki se že peti mesec zoperstavlja velikim nemškimi navalom:

— Ko so se pričeli boji pred Verdunom, se s francoskimi četami ni posebno modro postopalo. Takratni poveljniki so vprizarjali preveč protinapadov in preveč so se vrnili, izgubili so preveč zemlje, ne da bi je bilo treba.

General Joffre je to uvidel in takoj poklical generala Petaina, ki se je nahajal pri rezervni armadi, in ga imenoval za poveljnika francoskim četam, ki bodo branile Verdun.

Takrat so pričeli čutiti Nemci pri Verdunu velik upor in začeli so se vršiti boji, ki se lahko primerjajo z onimi pri Marni.

Trdi se lahko, da so Nemci poraženi.

Prve tedne verdunskih bojev se ni v Franciji govorilo drugega kot od "branilca Verduna", ki je bil pričetkom vojne le polkovnik trintridesetega infanterijskega polka, ki ni bil širši javnosti še po imenu poznan.

Prve tedne se je o njem govorilo vse mogoče, da je zelo nena vaden človek — čudak. Da z nikomur ne govori, je kot nihče drugi, piše ravnotako, zanima se za gotove stvari itd.

Jaz poznam tri Petainove častnike, katere sem poskušal po ovinkih pripraviti do tega, da bi mi kaj povedali o generalu.

— Niti besede ni res, kar se govori o njem, — je bil odgovor. — Vse, kar se je zadnji čas pisalo o Petainu, je vse skupaj prazno besedičenje. Jaz sem živ el žnjim tri leta in vas lahko zagotovim, da je on človek, popolnoma enak drugim. On ravnotako je kot vi ali jaz. Tudi ni noben sitnejši ali kaj sličnega, temveč: popoln vojakovodja. Da se ne oziira na vsako malenkost in da ga nobena stvar ne razburi, da je vedno hladnokrven in resen, je to gotovo radi tega, ker je vojak, kakorini bi morali biti vsi.

Da je pa v njem nekaj nenaravnega, to je res; to so njegove iz

vanredne vojaške zmčnosti. On je nam, svojim častnikom, večkrat rekel, da je dolžnost vsakega častnika v mislih in sanjah — snovati bitke. Rekel nam je, da mora pravi častnik vsako minuto imeti nov načrt, ako je potreba.

— Kot vsi francoski častniki, je bil tudi on izučen v Napoleonovem duhu, toda njegov najbolj priljubljen vojaški spisatelj je bil Arda du Picq. Dalje tudi zelo hvali Bušida, ki dela čast japonskim strategom. Bušido je zelo veliko uplival na njegovo vojaško izobrazbo. Nam častnikom je vedno pripovedoval, da se ni treba toliko ozirati na lepo kretanje in se ni treba na pamet učiti vseh formul za poveljevanje, temveč, da se moramo kolikor mogoče na svoje lastne zmčnosti, katere še niso bile v nobeni knjigi navedene, ozirati ter se v vsaki stvari kolikor mogoče po trpeti in samega sebe brzdati v raznih nagonih. Reči je imel navado, da je ona četa nepremagljiva, ki je že naprej pripravljena karsibodi žrtvovati in je za prejšnjo skleno sovražnik povzroči ti največji izgub, tudi če se bo morala sama popolnoma žrtvovati.

— Petain je tudi velik konver zacionist. Ako bi njega slikali go voriti, ne bi mislili, da je on mož "na eno stran". On veliko čita in se zanima za vsakovrstno literaturo.

— Pravijo, da je Petain podob en Kitchenerju. Kitchener je bil sicer velik žnjij, toda on je vsako svoje dejanje sam razbojal. Petain pa nad vse sovraži, da se o njem veliko govori in piše.

— Gotovi poveljniki, zlasti na strani sovražnika imajo poveljniki navede, da se z nižjimi voja ki pogovarjajo, šaljijo in jih za lice prijemljajo ter po ramah traplja jo. Tega ni pri francoskih vojsko vodjih in še zlasti pri Petainu ne.

Govorilo se je, tako sem slišal, da general Petain med svoje voja ke in žnjimi kramlja, toda to ni res. To je zoper njegove principe.

— Z nami, s častniki, je ob go tovih prilikah zelo vljuden, celo prepričen. Gotove dni je pri njem na kosilu več kot petajset častnikov. Toda, kakor rečeno,

kadar je čas in kadar je dolžnost na vrsti, takrat je strog in povsod mora biti najuglednejši red in disciplina.

Vprašal sem ga, kako je to, da je bil Petain pred vojno tako malo poznan in da je bil samo polkovnik.

— Zato, ker nima navade, da bi se naprej silil ali mogoče še druge izpodrival. Dalje pa on nadvse sovraži politike in ima popolnoma lastno mnenje malone o vsaki stvari, vsled česar si je nakopal veliko sovražnikov. Potem pa: medtem ko so drugi častniki gledali, da so kolikor mogoče elegantni in s svetlimi gumbi stopali pred svoje predstojnike in se zabavali z njihovimi družinami, je Petain bil sam zase in učil svoje častnike in sebe.

— Nekoč ga je nek urednik pismenim potom naprosil, da bi mu kaj omenil o svoji vojaški karijeri. V odgovor mu je napisal tri datume: kdaj je vstopil v kadetnico, kdaj je postal poročnik in kdaj polkovnik. On je bil menda prvi fotografiran v vojaški uniformi, ko je bil imenovan za poveljnika pri Verdunu. Nekoč smo ga nagovarjali, da bi dovolil, da bi priredili vsa njegova predavanja v eno knjigo, toda od govoril je, da se ne izplača, češ, da ni posebne vrednosti. Ko ga je enkrat bolgarski kralj odlikoval, ko je bral par njegovih predavanj, je vzel medaljo s prs in jo vtaknil v žep. To je vzrok, da je bil Petain nepoznan; on ni hotel, da bi se o njem govorilo, da bi se ga slavilo. Še zdaj, ko je vrhovni poveljnik čet pred Verdunom, je zapovedal cenzorju, da vse, kar se tiče njegovega imena, zapleni.

— Toda, kljub temu, da se na vso moč trudi, da se ne bi o njem govorilo in ga častilo, se ga vseeno smatra za enakega Joffreju.

Pripomnil sem, da je mogoče ravno on tisti, katerega so zavez niki potrebovali.

Častniki so mi ottrdili.

Petain je zdaj blizu šestdeset let star in neoženjen.

Ko je izbruhnila vojna, je prideljen kot poveljnik neki diviziji prvega armadnega zbora, toda bil je vedno še polkovnik. V bo jih pri Marni in Charleroi se je njegova divizija zelo odlikovala in je bil povišan za divizijskega generala in je bil prideljen k ostankom tretjega zbora, ki je bil popolnoma deorganiziran, katerega je pa potem, ko ga je spravil v red, zopet odpeljal na fronto in se zelo odlikoval.

General Joffre, ki je Petainove zmčnosti dobro poznal, ni popolnoma nič pomišljal, ko mu je bilo treba poveljnika pri Verdunu.

Novice.

Angleška mesta si bodo sposodila denar v Združenih državah.

London, Anglija, 28. junija. — Ker ni drugih virov, si bodo morale razne angleške mestne uprave poiskati posojil v Združenih državah.

Novi dokazi, da je von Papen vodil nemške zarotnike v Združenih državah.

Te dni se je pričela vršiti obravnavna proti nemškemu zarotniku Hansu Tauscherju, ki je bil agent za Kruppovo tvrdko. Pri tej obravnavi je večerj državni pravdnik Roger B. Wood dokazal, da je bil bivši nemški vojaški atašej Franz von Papen, res vodja nemških zarotnikov v tej deželi. Med drugimi dokumenti ima pravdnik tudi na razpolago več papirjev, ki so jih zvezni detektivji zaplenili von Iglu, ki je bil Papnov tajnik.

Francoski kabinet se strinja z zavensko "ekonomično" resolucijo.

Pariz, Francija, 28. junija. — Francoski ministri so pri današnji seji, kateri je načeloval predsednik Poincare, z velikim odobravanjem sprejeli resolucijo, katero so zastopniki zavezniških držav nedavno sprejeli na ekonomski konferenci v Parizu.

Novi ital. min. predsednik bo delal na to, da se pretrga sva z Nemčijo.

Rim, Italija, 28. junija. — Danes je nastopil novi laški kabinet in brezdvoma bo zavzela zdaj Italija drugo stališče v politiki. Domneva se, da bo novi ministrski predsednik delal na to, da Italija prekine vse sva z Nemčijo.

Demokrati so pa imenovali Williama J. Bryana, že v tretje, in pa Johna W. Kerna.

V večjih ozirih sta bili republikanska in demokratična stranka enaki. Obe sta zahtevali revizijo tarife, pošto hranilnico, varstvo

Slovensko katoliško društvo

ZA ZEDINJENE DRŽAVE SEVERNE AMERIKE

Sedež: FOREST CITY, PA.

Inkorporirano dne 21. januarja 1902 v državi Pennsylvania.

GLAVNI URADNIKI:

Predsednik: JOŽEF PETERNEL, Box 95 Willock, Pa.
I. podpredsednik: KAROL ZALAR, Box 547, Forest City, Pa.
II. podpredsednik: LOUIS TAUCHAR, Box 835, Rock Springs, Wyo.
Tajnik: JOHN TELBAN, Box 707, Forest City, Pa.
II. tajnik: JOHN OSOLIN, Box 492, Forest City, Pa.
Blagajnik: MARTIN MUHIČ, Box 537, Forest City, Pa.
Pooblaščenec: JOSIP ZALAR, 1004 North Chicago St., Joliet, Ill.

VRHOVNI ZDRAVNIK:

Dr. MARTIN IVEČ, 900 Chicago St., Joliet, Ill.

NADZORNI ODBOR:

Predsednik: IGNAC PODVARNIK, 4734 Hatfield St., Pittsburgh, Pa.
I. nadzornik: JOHN TORNIC, Box 622, Forest City, Pa.
II. nadzornik: FRANK PAVLOVIČ, Box 705, Conemaugh, Pa.
III. nadzornik: ANDREJ SLAK, 7713 Issler Ave., Cleveland, Ohio.

POROTNI ODBOR:

Predsednik: MARTIN OBREŽAN, Box 72, East Mineral, Kans.
I. porotnik: MARTIN ŠTEFANIČ, Box 78, Franklin, Kans.
II. porotnik: MIHAEL KLOPČIČ, 528 Dawson Ave., R. F. D. 1, Greenfield, Detroit, Mich.

UPRAVNI ODBOR:

Predsednik: ANTON HOČEVAR, R. F. D. No. 2 Box 11½, Bridgeport, O.
I. upravnik: ANTON DEMŠAR, Box 135, Broughton, Pa.
II. upravnik: PAVEL OBREGAR, Box 402, Witt, Ill.

Dopis naj se pošilja I. tajniku Ivan Telban, P. O. Box 707, Forest City, Penna.

Društveno glasilo: "GLAS NARODA".

Kratka zgodovina naše nove domovine.

Konec.

Leta 1900 je bilo zopet leto predsedniških volitev. Vseh konvencij je bilo enajst in postavili so osem parov kandidatov. Nekateri so se potegovali za to, drugi za ono stvar; najvažnejše so bile: neodvisnost Filipinov, ameriška trgovska mornarica, da se ne dopusti v deželo azijskim plemenom, Monroe doktrina itd.

Demokrati so skupno s stranko populistov imenovali W. J. Bryana in Adlai-ja Stevensona.

Republikanci so pa v drugič imenovali McKinleya za predsedniškega, Theodorja Roosevelta pa za podpredsedniškega kandidata. McKinley in Roosevelt sta bila izvoljena, in sta 4. marca 1901 nastopila, eden vdrugič, drugi pa prvič.

Toda šest tednov pozneje, 6. maja, je McKinley na razstavi v Buffalu, N. Y., napadel nek anarhist in mu zadal dva strela, na katerih je 14. istega meseca podlegel.

Po določbah ustave je postal Roosevelt predsednik. Kot predsednik je nastopil še tisto popol dne.

Za prve dobe Rooseveltove administracije je najvažnejše, da se je pričelo takrat graditi Panama prekop in da je Roosevelt pomnožil svoj kabinet za enega člana, namreč za delavskega in trgovskega tajnika.

Leta 1904 je bilo v predsedniški kampanji skoro ravnateljsko strank kot leta 1900.

Republikanci so imenovali Roosevelta in Charlesa W. Fairbanksa (katerega so republikanci tudi letos imenovali za podpredsedniškega kandidata).

Demokrati so imenovali pa Altona B. Parkerja in H. G. Davisa. Roosevelt in Fairbanks sta bila izvoljena z veliko večino.

Za Rooseveltove druge administracije so se zlasti socialne razmere veliko izboljšale in trgovina se je povečala.

Več let je bila v Združenih državah velika prosperiteta. Nikdar ni bilo večje kupčije kot takrat.

Toda leta 1907 so izgubili ljudje vse zaupanje v bančne zavode, ker so mislili da rabijo banke njihove prihranke v špekulacijske namene, in so dvigali denar, vsled česar je nastala velika kriza. Banke so bile primorane vstaviti izplačevanje vlog in vnovčevanje čekov.

Leta 1908 so se vršile volitve enaintridesetih; sedem strank je postavilo svoje kandidate.

Roosevelt ni hotel še enkrat kandidirati, ker je hotel za nekoliko časa privatno živeti, in je svoji stranki priporočil Williama H. Tafta, katerega so republikanci tudi imenovali, za podpredsednika pa Jamesa S. Shermana.

Demokrati so pa imenovali Williama J. Bryana, že v tretje, in pa Johna W. Kerna.

V večjih ozirih sta bili republikanska in demokratična stranka enaki. Obe sta zahtevali revizijo tarife, pošto hranilnico, varstvo

ameriških državljanov v inozemstvu, boljše državne službe, ohranitev gozdov in pogozdovanje ter za sprejem Arizone in New Mexice v Unijo kot posamezni državi.

Taft in Sherman sta bila izvoljena.

Kmalu na to, ko je Taft nastopil je sklical kongres, ki je sprejel predlogo, da ima kongres moč naložiti davke na osebne dohodke. Arizona in New Mexice so že več let silili za vstop v Unijo. — Leta 1910 je napravil kongres priprave za njiju vstop in 1912 sta bili sprejeti.

Leta 1910 se je vršilo tudi ljudsko štetje. Naštelo se je 92 milijonov prebivalcev; samo v New Yorku jih je bilo 4,750,000, toraj več kot taktat, ko je bil Washington predsednik, v celih Združenih državah.

Naj še nekoliko omenimo glede ženskega vprašanja. Leta 1850 se je pričela kampanja za ženske pravice, naprej so jih dobile v Wyomingu (1869). Leta 1910 so jih dobile še v Coloradu, Idaho, Utah in Washingtonu; leta 1911 v Californiji; leta 1912 v Arizoni, Kansasu in Oregonu; leta 1913 pa v Illinoisu.

Leta 1912 so demokrati imenovali Woodrowa Wilsona in Marshalla.

Republikanska stranka se je bila pa na konvenciji v Chicagu razdvojila, kajti eni so hoteli Tafta, drugi pa Roosevelta. Takrat je bil nominiran Taft, toda Rooseveltovi privrženci so na posebni konvenciji pozneje imenovali Roosevelta in si nadeli ime "progressivna stranka" (katero je Roosevelt ravnokar zopet združil z republikansko).

Wilson in Marshall sta bila izvoljena.

Predno sta nastopila, je kongres že vpeljal paketno pošto in Taft je delavsko-trgovsko tajništvo razdelil na dva dela, namreč na delavsko in na trgovsko.

Predsednika Wilsona prvo delo je bilo, da se je spremenilo tarifo. Nastavilo se je pristojbino na mnoge predmete, katerih dotedaj še ni bilo.

Kar je tudi zelo važno omeniti, je to, da je imel predsednik Wilson nadvse težke čase, kajti med časom je izbruhnila svetovna vojna.

O njegovi administraciji menda ni treba razpravljati, ker so še gotovo vsem v spominu vsi važni dogodki.

Kje je FRANK KUZMA, podomaže Stričev iz Zorene pri Črnomlju. Pred enim letom je bil tu v Mingo Junction, Ohio, potem je šel v Pittsburgh, Pa., in sedaj se nahaja nekje v Springfieldu, Ill. Pri meni ima dva pisma, zato prosim, da se oglasi. — Barbara Geržina, Box 433, Mingo Junction, Ohio.

BOJANI NAROČATELJI SE NA "GLAS NARODA", NAJVIŠJI SLOVENSKE DNEVNIK V ZDR. DRŽAVAH.

Jugoslovanska

Katol. Jednota

Inkorporirana dne 24. januarja 1901 v državi Minnesota.

Sedež v ELY, MINNESOTA.

KUR.

GLAVNI URADNIKI:

Predsednik: J. A. GERM, 507 Cherry Way or Box 57, Brad dock, Pa.

Podpredsednik: ALOIS BALANT, Box 106, Pearl Ave., Lorain, Ohio.

Glavni tajnik: GEO. L. BROZICH, Ely, Minn.

Blagajnik: JOHN GOUEZ, Box 105, Ely, Minn.

Zaupnik: LOUIS COSTELLO, Box 583, Salida, Colo.

VRHOVNI ZDRAVNIK:

Dr. MARTIN IVEC, 900 N. Chicago St., Joliet, Ill.

NADZORNIKI:

MIKE ZUNICH, 421 — 7th St., Calumet, Mich.

PETER SPEHAR, 422 N. 4th St., Kansas City, Kan.

JOHN AUSEC, 5427 Homer Ave., N. E. Cleveland, O.

JOHN KRŽIŠNIK, Route 2, Burley, Idaho.

POROTNIKI:

FRAN JUSTIN, 1708 E. 28th St., Lorain, O.

J. SEPH PISHLAR, 308—6th St., Rock Springs, Wyo.

G. J. PORENTA, Box 701, Black Diamond, Wash.

POMOŽNI ODBOR:

JOSEPH MERTEL, od društva sv. Cirila in Metoda, št. 1, Ely, Minn.

LOUIS CHAMPA, od društva sv. Srca Jezusa, št. 2, Ely, Minn.

JOHN GRAHEK, st., od društva Slovenec, št. 114, Ely, Minn.

Vsi dopisi, tikajoči se uradnih zadev, kakor tudi denarne pošiljave, naj se pošiljajo na glavnega tajnika Jednote, vse pri tožbe pa na predsednika porotnega odbora.

Na osebna ali neuradna pisma od strani članov se ne bodo odzivalo.

Društveno glasilo: "GLAS NARODA"

Za križ častni in svobodo zlato.

Spisal Starogorski.

(Nadaljevanje).

"Ne bojim se tebe, ne tvojih krogelj, pač se ti boj Slaviše in Zarka!"

Holubau se je prešerno zasmejal.

"Dobro, da me svariš. Čuval se ju bom!"

In Kosenka je sedla na konja. Na vsaki strani je jahal po en Turak, zraven nje pa Holubau. Vjerska se je srdila in kletila. Ni mu bilo prav, da je moral molče jahati zraven Kosenke, ker mu je bilo to molčanje mučno.

Proti večeru drugega dne so dospeli v vas Selee, odkoder so jahali na levo nekoliko vstran, po poti, ki se je vila med strmimi in porastlimi skalami, a se končno izteka v dosti postrano dolinico, ki je bila kakor nalašč za skrivališče. Obljubil je bil Osvin-begu, da ga tu počaka s svojo četo, da potem skupno odrinejo v Rudoke planine in ujamajo vojvodo vstašev, groznega Slaviša.

Utrajeni Turki so si postavili šotore in polegli. Holubau je bil dal napraviti šotor za Kosenko poleg svojega in je poslal v vas tolpo, da naropa živeža.

"Tfu..." je pljunil Vjerska.

"Težak posel bom imel. O, ko bi imel naše ljudi tu, ej, dali bi vam! Pa ubežati moram; za dva dni pride Osvin-beg z Glišem-izdajco, ki bi me izdal. — E kaj, pogledujmo malo okrog, homo videli!"

Storila se je temna noč. Pod nebom so begali oblaki ter odkrivali in zakrivali zvezde, ki so gledale mirno lesketaje na zemljo, na globoke trpine, na mnogobrojne solze, ki so jih lila v tem trenutku trpeča bitja po širnem svetu.

Straže so čepale pri ognjih in dremale. Vjerska pa je pripovedoval raznovrstne dogodke in hotel od ognja do ognja, ker se mu ni ljubilo spati, kakor je trdil na čudeža se vprašanja stražnikov.

Ko bi ti vedeli, zakaj ni mogel spati, in vsaj slutiti, kdo je, bi se Vjerska godilo vse drugače. Tako so ga pa radi počasi k ognju. Pa še nekdo ni mogel zaspati. Kosenka, revica, ujeta sredi teh razbojnikov, odtrgana od ljubljene ženine. Klečala je v svojem šotoru in molila s solznimi očmi. Kakor bi odprlo peklo vse nesreče, tako je nenadoma planilo na njo nepraviljeno. Brezskrbno so ji tekli dnevi do sinoči, ko je vstala nevihta in jo zagrnila v grozno temo. Udar za udarom je padal po nji. Umorili so ji deda, ujeli ujo in Bog ve, če bo kdaj svobodna. Solze so zalile njene črne oči in zahtela je na glas:

"Oh, Gospod Jezus, ako skusim mojo vstrajnost, daj, da skušajo srečno prebijem. Reši me iz teh

rok!... Sveta Devica, podpiraj mojo prošnjo!"

"Amen", pristavi nekdo napol glasno.

Kosenka se zgane.

Glas ji pa govori:

"Kosenka, pridi hitro in tiho sem! Pa tiho!... Vsi spe... Jaz sem, Vjerska!"

Vjerska je prelezal vse ležišče, da se prepriča, ali že sanjajo vsi sen o raju in preroku. Vrnivši se, je dal deklici znamenje, nato pa je hušnil mimo šotorov; devotka pa mu je trepetaje sledila.

"Za to skalo počeni! Treba je največje opreznosti in spretnosti!"

Kosenka se skrije. Še enkrat pogleda Vjerska na vse strani: v taboru je bilo vse kakor mrtvo.

"Tako, le za menoj, kakor me vidiš. Tudi človek mora včasih ležati kakor kača."

Dospela sta do straže. Polovica jih je spala.

"Tudi mimo je treba še priti in rešena sva! Skrij se za ta grm! Dobro, da je trdna tema. Jaz grem k njim, da jih motim, ti pa se medtem splazi mimo in me počakaj za skalo, kjer se zavija pot v pečevje. Povem ti pa, splazi se tiho, da te straža ne sliši! Lezi od grma do grma, počasi, kakor bi te ne bilo!"

Trenutek za tem se je Vjerska že razgovarjal s stražo.

"Alah je velik!... Dobro stražite, ko vse spi."

"Stražimo, a ne vemo, čemu. Kdo pa naj pride sem? Kdo si upa? Ona stvarica pa nam tudi ne uide!"

"Kdo ve?" se nasmehne Vjerska drzno.

"Ba, si-li videl kdaj, da bi ušel tak deklič skozi vrste vojščakov? Sicer pa — naj si jo straži Holubau! Koliko lepih hurisk smo že ujeli, a nobena še nam ni ušla, pa še ta ne bo!"

"Res?" vpraša Vjerska. "Ste jih že mnogo nalovili?"

"E, pri Mohamedu, mnogo!... Kje pa si se ti klatil, da nič ne veš?"

"Bil sem v Stambulu (Carigradu) in tam nimaš iti kam lovit."

"Verjameš! Bolje je tu kot v Stambulu. — Prijatelj, povem ti, nekdo smo vlovili tudi krasno hurisko, nevesto, Slaviše, enega izmed groznih hajdukov. Takrat je bilo krvavo!"

"Povej, kako je bilo! Kakor da slišim godbo, tako se mi dozdeva, kadar pripoveduješ kaj enakega," de Vjerska hinavsko.

"Ker si mi prijatelj in že star, ti povem, da boš vedel, kako junaki smo mi! — Prejnjši mutesarif, beg Ozrin, je bil junak, da mu ni bilo para! Pa skončal je žalostno!"

"Kako je skončal?"

"Vstaši so ga zajeli in mu poklali skoraj vse ljudi. Jaz sem sem komaj ušel. Njega pa so natuknili živega na kol."

"Kaj je zagrešil?"

"Ničesar. Videl je lepo deklico

in hotel jo je imeti. Ali mar nima pravice?... Ima jo, zato smo šli ponjo in jo vzeli. Pa vstaši so nas izsledili. Slaviša je bil grozen, razumeš, grozen!... Že njegovih oči smo se bali! Postavili smo se v bran, toda dasi nas je bilo dokaj več nego vstašev, so ti sekali po nas, kakor bi cepili drva. Prijel se jih ni niti svinice, niti jeklo. Kdor od naših ni ušel, je padel. Ozrin-bega so dobili živega v roke in ga nasadili na kol."

"In kaj je bilo s hurisko?"

"Saj veš, kaj je z njimi! Nazaj ne damo nobene. Ko sem videl, da smo izgubljeni, sem hotel pobegniti z njo, pa se mi je ustavila. Nisem dolgo premišljal. Dal sem ji nož! Kaj pa naj storim drugače?"

"Tfu", je pljunil Vjerska.

"Za to prideš k preroku v raj, prijatelj!"

"Gotovo! Ali od takrat je Slaviša trepet vsem pravovernim muslimom. Alah je velik! — Več, kje smo jo ujeli?"

"Kje?"

"Ozrin-beg ni bil rojen Turčin. Ne, ampak rodila ga je mati gjaurkinja. Ker pa ga je Alah ljubil, mu je naklonil milost preroka, da se je spreobrnil. O dekletu je znal že dolgo. Ravno so brezskrbno plesali kolo, ako si ga že videl, kar planemo po njih. Ozrin-beg je sicer djaj, naj odnesemo samo to, druge pa pustimo. Ali kaj misliš?! Vsa si je zase tudi poskrbel. Vzeti smo lepše, drugim pa porezali vratove."

Vjerska se je komaj premagoval, da ni pernil stražniku jata-gana med rebra.

"Dobro straži, grem spat!" reče Vjerska in odide.

"Alah s teboj!"

"Naj te črvi snejo!" zamomlja Vjerska.

"Sedaj se še jaz splazim od vas, kakor se je tista, katero stražite. Ha, rad bi vas videl jutri, pa ne mika me ostati!"

Počasi se je priplazil do ovinka, kjer je bil velet Kosenki počakati. Nestrpno ga je pričakovala.

"Sedaj pa le urno, da prideva še o pravem času v kako luknjo! Dolgo ne bo, da naju zgreše, in iskali naju bodo kakor iglo! Samo, če naju tudi ne najdejo!"

Kosenka se mu je hotela zahvaliti, on pa je dejal:

"Pusti to, sedaj ni časa za govorjenje. Veseli me, da sem te odpihil mrežni Holubau. Tfu!"

IV.

Globoko v Rudokih planinah, tam, kjer so skalnate stene najsišnejše, porastle z mahom in grmovjem, tam, kjer šumlja globok potok skozi tihi gozd, je bil glavni tabor vstašev. Strašni prepadi, štrleče pečine, druga višja od druge, napol gole, napol porastle z mahom in robidovjem, so bile naravnost nepristopne. Le ozka stezica, vijoka se kraj potoka med temi naravnimi orjaki, je peljala potnika v varen kraj, ki se je razprostiral za temi, od prirode same zgrajenimi trdnjavami in se razširjal v dolinico, podobno globeli. Dočim so na onih naravnih trdnjavah kurile čete vstašev, so v tej globeli mirno počivali beguni.

"raja", ki si je bila rešila golo življenje pred krvoloki. Sem-le so pribežavale preganjane sirote, da jim varujejo življenje nepristopne gore, ki so imele z njimi več usmiljenja kot pa turški krvoloki.

Moški so se poprijemali handžara, da obranijo sebe in svoje ljubce, ali da jih vsaj maščujejo. Spoznali so, da je rešitev le v njih samih, zakaj ves svet je imel za turške grozovitosti zaprte ušesa. In tako so se množile čete vstašev neprestano.

Nasilnost Turkov je bila že neznošna. Na svojo roko in brez vsakega poudarka so često planili na kako vasico, vzeli, kar se je dalo odnesti, drugo pa požgali. Moške so navadno posekali, nedolžno deca pa natikali na plotove. Ženam so izrezavali prsi ter jih onečasi in pobijali. Nedolžna dekleta so jemali s seboj, da so umirala po haremih in da so samopašniki nasicevali svojo pohotnost.

Nikdo ni bil varen! Ali turška oblast se ni ganila. Z rajo in sužnji stori gospodar, kar se mu zljubi. Ni čuda, da je vrelo med krščanskim ljudstvom, ki je zdesetkovano in nikjer varno iskalo zavetja v gorah. Vstaši so redno napadali turške lopove in reševali zajete kristjane. Celi vilajeti (okrajji) so bili podobni bučecemu ognjeniku, ki raznjanja, da sedaj pa sedaj izbruhne in poplavi s svojo žgočo lavo vse, kar doseže.

Poklic žene je, da osrečuje moža s svojo milobo, da skrbi za dober narod, da je dobra, vzorna mati. In one zale mladenke, ponosne uboge raje, naj bi jemal dvirjak, naj bi jih ugonabljal! Neveste naj bodo žene Turkom? Zaročenke naj se odpovedo svojim ljubim? Nikdar!

In vendar se je to dogajalo! Turki nikoli niso vprašali: Ali si ti mati ali žena? Si-li nevesta ali zaročenka?

Ali naj narod mirno gleda vsa ta grozodejstva?

"Nikdar!" je jeknilo med siromaki. "Nikdar, rajši umremo častno na bojišču, kakor da bi še dalje trpeli tako sramoto!"

Turki so to vedeli in morili brezobzirno. Hoteli so uničiti maščevalce svojih nasilij. Vse pa so prekašali oni ljudje, katere je sam satan vzgojil za svojo službo. To so bili oni, ki so se poturčili ter zavrgli Krista in svoj narod samo radi časti in slave.

"Osveta Turkom in poturicam!" To je bilo geslo za odgovor Turkom in njih pristašem. "Osveta za naše žene, neveste, za brate, sestre in roditelje, osveta za Kosovo!"

Povest Kosenke je le en dogodljaj izmed sto, da, tisoč stihnih, le še krutejših dogodkov.

Slaviša, vojvoda vstašev mutesarifata Osvin-begovega, je bil eden najdrznejših sovražnikov turškega imena. Imel je četo samih "volkov", kakor so jih nazivali Turki. Prišel je, kakor bi ga izbruhnila zemlja, izginil, kot da bi ga požrlo peklo. Vsakokrat je povzročil silno zmedo in grozo. Pri vstaših je bil priljubljen; tudi pri drugih četah. Enako so ljubili in spoštovali vstaši Zarka in Vjerska daleč naokoli. Zadržega so občudovali kot premetenega bojevnika, ki je s svojimi naklepi često več opravil nego stotine handžarjev. Mnogokrat je bila njegova zasnova, da so se izvili močnejšemu sovražniku.

Noč je že bežala pred jutrom in v "orlovem krilu", kakor so nazivali vstaši svojo trdnjavo, je bilo vse pokonem. Prišel je bil oglednik in prinesel vest, da so Turki na četovanju. Oziral se je po vojvodi.

Ni ga bilo nikjer. Nikdo ni vedel zanj.

"Odšel je včeraj z Žarkom, menda k staremu Pavloviču", pravi nekdo izmed vstašev.

"Nebesa! Pavlovičevo Kosenko so ugrabili, mogoče tudi vojvodo!" je jeknil glasnik.

Vsi so planili pokonem.

"V imenu Očeta in Sina..." je reklo nekaj glasov. Nato so umolkli vsi.

Neki vstaš, ogromen kot hrast, lija po imenu, je stopil naprej. Imel je sabljo kakor lopato.

"Kaj gledate?... Ako je resnica, kar pravi, moramo na pomoč. In to kar najhitreje! Toda, kam so se obrnili oni razboj-niki?"

"Za begom menda. Najbrž v Tetovo!" pristavi oglednik.

"Pripravite se, odrinemo takoj!" ukazuje lija.

Nastal je živahen šum. Nek glas je jel peti bojno pesem, drugi so rožljali z orožjem. Že so hoteli odriniti, ko prideta dva moža, vsa znojna in premočena. Že od daleč sta vskliknila geslo: "Domovina!"

Bila sta Slaviša in Žarko.

Straža je povesila orožje in junaka sta stopila med vstaše.

(Dalje prihodnjic).

ZASLUŽIL POHVALO NJEGOVE DRUŽINE.

H. H. von Schlieku, tovarnarju Bolgarskega Krvnega Čaja, kateri je s stotisoči bolnih v stalni zvezi in danaznem dobiva na kupe zahvalnih dopisov od onih, katerim je Bolgarski Krvni Čaj povrnul zdravje, je rojak Andrija Palla, 32 Mulberry St., Yonkers, N. Y. pisal sledeče pismo: "Posljite mi še eno škatljo Bolgarskega Krvnega Čaja. Ni še 2 meseca, ko sem prvo škatljo naročil, pa ga mi je že zmanjkalo, ker sem ga dal vsakemu članu v družini in reči moram, da ga vsak pohvali."

Eno veliko škatljo Bolgarskega Krvnega Čaja, ki traja za pet mesecev, pošljemo za en dolar kamorkoli:

Marvel Products Co.,
9 Marvel Bldg.
PITTSBURGH, PA.

Pripomba: Ako hočete polifajtov osigurati, pošljite 10c. več.

Zemlja, kmetje in dom

v priznani prvi poljedelski državi Amerike
v državi Missouri.

Imam še nekaj kosov POCENI, in sedaj je moja zadnja ponudba, da morete dobiti te zdolej navedene kose zemlje za posebno nizko ceno.

Rojak, vabim te, da prideš zdaj pogledat, in ako si videl že kdaj na svetu lepše trtje, ki je bolj zdravo in polno, potem je tvoj, kateri kos si sam izbereš od spodaj navedenih, in sicer BREZ VSAKEGA CENTA PLAČE.

Našel boš tukaj polje, ki ga ni nikjer na svetu lepšega; vrtove, zelenjavo in rože, da se postavimo v vrsto katerikoli države v Ameriki. Našel boš vsakovrstno sadje, ki je sploh, kot znano, preobloženo s sadjem.

Našel boš v bujni rasti vse vrste trave in detelje ter tudi vsakovrstno sočivje, kar si ga sploh kdaj jedel. Videl boš, da je krompir zrel koncem maja ali pa koncem oktobra, kadar ga pač hočeš saditi. Fižol je sajen dvakrat v letu, ako se pa hočeš pečati z vrtnarstvom, potem lahko tu prideláš 2,500 galonov jagod na akro ali 6,000 galonov kosmulje (goosberry).

Našel boš tudi polne pajne najfinejšega medu in deželo polno kokoši in jaje. Videl boš, da imajo Slovenci, mali kmetje, od 10 do 20 glav goveje živine.

ČE TE TO ZANIMA IN NE DOBIŠ TEGA V DEŽELI -
POTEM JE KATERIKOLI ZDOLEJ OGLAŠENI KOS -
TVOJ ZASTONJ.

Našel boš deželo prepreženo z železnicami ter šole, eno do dve milj narazen. Ako te zanima cerkev, našel jo boš katoliško prav v bližini. Našel boš vse, potem se nameni pečati s katerikoli vrsto kmetijstvom. Trgi so tukaj tako dobri kot kjerkoli drugje.

Videl boš, da ni zemlje v Ameriki, kjer se toliko različnih rastlin z uspehom prideluje, kakor v tukajšnjih krajih.

Pronašel boš, da vedo oni ljudje, ki te dežele nikdar videli niso, povedati o suši in boleznih, prebivalci teh krajev pa ne vedo ne o enem ne o drugem. Našel boš tu rojake zdrave, kot kjerkoli na svetu. Prepričal se baš, da imamo izvrstno pitno vodo.

Našel boš solidno slovensko naselbino, ki se razvija brez vsakega hrupa in vršiča, kot nikjer drugje v Ameriki. Našel boš, da vsak Slovenec, ki je že nekaj let tukaj, lahko pripravi obed iz svojih pridelkov, da boljšega ne dobiš nikjer.

PRIDI ZDAJ IN POGLEJ KAJ PRIDELUJEMO.

FRANK GRAM, NAYLOR, MO.

POSEBNE PONUDBE SO:

40 akrov ravnine, izsekan gozd, en akro izčiščen, akro \$25.00.

80 akrov ravnine, mala hiša, gozd izsekan, akro \$25.

120 akrov ravnine, mala hišica, 1 akro čist, akro po \$23.00.

200 akrov ravnine, gozd izsekan, akro po \$24.00.

160 akrov ravnine, 70 akrov na kupih posekano, 5 akrov čistih in 40 obsekano in posušeno, akro po \$32.00.

Vso to zemljo čisto in ograjeno vzamem sam v najem ter plačam po \$5.00 od akra.

Imam valovite kmetije, deloma čiste svet s hišami od \$10.00 do \$30.00 akro.

Vsak kos prodam na mesečne ali letne obroke. Dam deset let časa za izplačati z 5 ali 6% obresti z garancijo, da se svet čisti.

JAZ VSE TE KOSE ČISTIM VSAKEMU IN PRIPRAVIM ZA ORATI ZA \$7.00 DO \$10.00 PO AKRU.

Vse navedene ponudbe so poleg Slovencev, šol in železnic. Vsak kupec, ki želi saditi, dobi 100 dreves različnega sadja in 500 trt zastonj. Vsak izvežban čebelar dobi 10 panjev čebel pod obvezo da da meni junija polevico medu kot popolno plačo.

FRANK GRAM, Naylor, Mo.

Mina.

Roman. — Pisatelj A. P. Ruščič.

(Nadaljevanje).

III.

Mina se je kot tovarniška delavka nastanila pri stari vdovi, kjer so stanovale še tri tri druge njene tovarišice. Ta starica je ves svoj čas porabila pri pletenju nogavic, sicer pa si je lajšala svoje staro življenje na ta način, da je imela tovarniške delavke pri sebi na stanovanju. Skrbeti ji je bilo namreč tudi za nezakonskega sina svoje umrle sestre. Stiri najstarejši plavalci deklet se je tačas nahajal v nekem nemškem penzionatu, kjer je užival vsi oskrbi skoraj zastoj. Njegova mati je končala s tem, da si je, ko jo je njen zapeljivec zapustil, z britvijo prerezala žile na rokah.

Ko se je Mina prvokrat oglasila v pritičenem stanovanju gospe Lene, jo je ta zelo prijazno sprejela. Odkazala ji je posteljo, ki je stala v temnem, vlažnem kotu, in katero je morala vsako jutro sama urediti. Tako je zahtevala hišni red gospe Lene. Nad posteljo je visela mala, ozka polica, neokusno pritrjena na zid z žico.

Začetkom se je Mina zelo dolgočasila. Vse njeno število misli so bile v tovarni, katere se ni mogla privaditi. Bila je vsak večer in vsako noč zelo nemirna, neprestano živela v strahu, da je delo, ki ga je izvršila čez dan, skazano.

Pri gospe Leni je stanovala tudi velika, vedno vesela in zelo odločna ženska, Pučanova. Druga ženska, ki je stanovala v isti sobi, je bila Nežika, zelo pobožno in trpečno dekle. Končno se je vedno nerazumno sukala med mračnimi mehlji temne sobe mala rdečelaska Katinka. Katinka je bila na slabem glasu; rada se je opila in tudi običajna morala ji ni bila priljubljena.

"V nedeljo te povedem v veselo družbo, Mina, da ne boš vedno tako čemerna kot pepelčna sredi." je dejala neki večer Pučanova, se de pri mali petrolejki in krpajoča svoje krilo.

"Ah! Gospica Mina, ne svetovale bi vam zasedaj hoditi po gostilniških veselicah!" se je vmešala v pogovor gospa Lene ter se preko velikih oči ozrla po Mini, ki je tiho in brez dela slonela ob svoji postelji.

"Kako vendar sodite o meni?" Pučanova se je sklonila preko mize in njen debeli glas je bil jezen, skoro togoten.

"Resnico je govorila gospa Lene", je s ponižanim glasom pripomnila Nežika, klečeča na kolenih pred svojim kovčgom in uravnavajoča perilo.

"Kdo te je vseipnil? Kaj blebataš?" je siknila, vznevoljena Pučanova z osupnim glasom. Odložila je nenadoma svoje delo.

Nežika je molčala. Katinka pa se je začela smejati.

"Glej, Mina! Kako zelo te vsi ljubimo!" je rekla z visokim glasom in tolkla s svojimi suhim, nenavadno dolgimi rokami po kolenih.

"O — o! Kako se je vnela naša devičica. Ampak lepa je pobožnost naše Nežike!" je zopet izpregovorila v šaljivem tonu gospa Lene.

Nežika je imela poten obraz in nagubano čelo. Njen resni glas je kar odmeval po temni sobi.

"Čim več in odločneje se odrekanam zapeljivostim tega goljufivega sveta, tem večji bo večni blagoslov. Bodočnost našega kratkega življenja ni na tem svetu."

Pučanova se je zaničljivo namuznila.

"Že zopet pričinja ... Kolika hinavčina!"

Nežika se je nenadoma razburila. Reče: "Grda brezverka si in tudi druge zapeljuješ."

"Tiho!"

"Tebi ne!"

Nežika je bila zelo razburjena. Zakričala je širno in se zgrudila na svoj kovčeg. Nato je zahtevala: "Ta stara hita!" je pripomnila Katinka.

"Ni lepo, da se pripravite za maženosti", je pomirjevala gospa Lene. Odložila je očala in se prešerno naslonila na mizo.

"Lepo ali grdo! Zakaj sitnjari, tercijska!" se je razvnela rdečelaska in udarila z roko po mizi.

"Take brezmejne himavščine se nisem doživela!" Globoko je pomakala z ustni.

"Zakaj se vmešava ta grda ženska? Opila se je menda zopet!" je pomnilno, a pikro odvrnila Nežika, brskajoča se z robcem okoli oči. Zaprla je svoj kovčeg in sedla nanj.

"Ti lenoba ... miš cerkvena!" "Kako grdo!" "Reči še kaj!" je togotno zakričala Katinka in skočila k Nežiki.

"Kako grdo ..." dalje Nežika ni mogla, kajti razdražena rdečelaska je skočila v njo.

Ta hip je priskočila Mina, prijelja sopihajoče Katinko čez pas in jo vlekla proč.

Tudi gospa Lene se je razsrdila: "Tu se ne boste pretepale!" Medtem sta se onidve psovali in si dajali razne priimke.

Naposled se je Katinki posrečilo oprotiti se Mine in v trenutku je iztrgala Pučanovi šivanko iz rok. Huda borba se je pričela. Katinka je udarila Nežiko po glavi, a Nežika ni manj urna jo je prasila po obrazu. Naposled sta se zleknila po kovčgu. Katinka, krčevito držeča šivanko v roki, je ubadala njeno ostrino v suho Nežikino telo in v njen sluhšani obraz. Ta se končno tudi ni branila, le kričala je in lovila z rokama udarce. Kmalo je bil Nežikin mučniški obraz poln krvi. Ko sta končno Mina in Pučanova ukrotili Katinko, jo je hotela ta se osuovati, a ker ni mogla, je pljuvala pred njo na tla.

Gospa Lene se je tako prestrašila, da je ušla v kuhinjo, in ko so se za trenutek vse štiri močno pehale in se valjale po tleh, da se je videla meča borečih se žensk, je tako zakričala, da so ženske za hip prestrašene obstale.

Še dolgo je potem Katinka psovala Nežiko, ki je v kotu stisnjena polglasno ihtela.

Pozno so se ta večer ženske podale k počitku. Mina je v postelji tiho in prisrčno molila. Prosila je Boga, da bi ji naklonil svoje močno varstvo in jo varoval zlega. Z nasprotnega konce sobe se je čulo pritoženo ihtenje. Nežika je ihtela žalosti in boli. Tudi ona je molila k Bogu.

Rdečelaska se je nekaj časa premetavala po postelji, naposled pa reče:

"Drugokrat ti razpraskam obraz doobra, da me boš pomnila!"

Nežika je začela nato še glasneje vzdihovati, dokler se ni oglasila gospa Lene na svoji postelji:

"Prav se ti godi, Nežika! Prihodnje brzdaj svoj jezik!"

Njen glas je bil zamočkel, kakor bi prihajal iz globokine, in se je tresel po vlažnem vzduhu.

Nežika pa je bilo hudo. V njenem sren je bila smutna žalost. Spomnila se je nehotne svoje prve in edine ljubezni, čiste kakor kristal. Bil je mlad krojač, ki jo je neprestano mučil, zasmeheval, navzečaje tudi tepel. A ona ga je ljubila kljub vsemu tako zelo. In sedaj, ko se je spomnila na svojo rečno mladost, se je zasmijala sama sebi. Zato pa ji je rastlo upanje v odrešenje po božji milosti. Molila je strastno.

Mini se je Nežika zelo smilila, a nek notranji glas ji je rekel, da je Pučanova zelo pametna. Katinka pa strastna in nizka ženska. Dolgo je razmišljevala o svojih tovarišicah ter je zaspala vsa trudna šele proti jutru.

IV.

Kmalo za Mino je prišel študent Janko Trebar z Dumaja na poset k svoji teti Leni, ali kakor je sam dejal, "na počitnice". Bil je prijazne in simpatične zunajnosti. Obšla mu je bila vedno lepo urejena, elegantna in tudi lase je imel vsikdar skrbno počesane. Njegovo poglavito načelo je bilo, da je dober kovač več vreden, kot vsi drugi nazori skupaj. Majhne, črne brkice so izvajajoče štrlele kviku. Glas mu je bil mehak, skoraj ženski. Študiral je že več let jus — z neznanim uspehom.

Takrat je imela Mina mnogo opravka s Pučanovo. Ta je imela mogočen vpliv na svoje tovarišice. Edino Nežika se ji je upirala z uspehom. Vendar Pučanova ni bila razvitejša in izobraženejša od svojih delavnih tovarišic. Edino, kar jo je povzdigovalo nad druge, je bila njena energija in nagla odločnost. Ta svojstva so vplivala tudi na Mino tako zelo, da je storila le to, kar ji je takorekoč zapovedala Pučanova. Imela pa je Pučanova to slabo lastnost, da se je neumisljeno norčevala iz slabosti svojih koleginj, katero je poznala prav tako dobro kakor svoje.

Mina je v svojem novem stanu potrebovala pomoči te svoje sodelavke. Njen je bil svet, ki se ji je ravno kar odpiral pred očmi, čisto nov; potrebovala je torej človeka, ki bi jo varno vodil po ozkih stezicah njenega težkega življenja.

Ob nedeljah in prostih popoldnevih je šla Mina s Pučanovo in njenim ljubimcem na izprehod. poljubila. Ona se mu je branila, toprša je svoj kovčeg in sedla nanj.

Včasih se jim je pridružila tudi Katinka, a ta se je navadno zgodaj opila ter se potem v svoji zmedenosti nespodobno bratila z vsakovrstnimi moškimi, kar ostalim seveda ni ugajalo.

Neko zimsko nedeljo je Pučanova povabila tudi Trebarja s seboj. Šli so iz mesta. Solnce je prijetno sijalo, nebo je bilo čisto in zasnežene planine so nad celo okolico razlivalo svoj poseben čar. Cesta je bila slaba, nerodno izhojena in deloma topeča se je v lužah.

Raz golo drevje je padal sneg, tepen od solnce. Po poljih se je iskril južni sneg, da so bolele oči od prevelike svetlobe in beline. Na bližnjih holmeh je molče samevala smrekovina in le tuptam so bi-stre oči zagledale v vršini samujočo ponosno hojo.

Na telegrafskih žicah ob cesti je čepel sempatja premrt ptič, a vrane so se glasno kričale vlečile po snežnem polju v celih krdelih. Čez polje je sopihal počasni vlak in za njim se je v meglah valil siv, grd dim, ki se je počasi izgubljal v zraku. Na daljnem griču je bilo videti belo cerkev, zakopano v sneg, in prazen gozd.

Pot je bila utrudljiva. Korak je drsel in bil nesiguren. Trebar se je oklenil Mine in ji pomagal pri težavnih hoji. Par korakov pred njima sta stopala roko v roki Pučanova in njen ženin Karin, neznanen suh človek.

"Ali ste vedno tako molčeča, gospica Mina, ali pa je vaša današnja molčečnost zgolj slučaj?" je vprašal Trebar s prisiljeno prijaznim obrazom. Ko je izgovoril, se je tesno zvil v svojo pelerino, premišljujoč, kaj naj govori s tem velikim detetom.

"Ne vem. Zabavna nisem bila nikdar", je odvrnila Mina. Njen glas je bil suh in naglas besedi malovažen.

"Mislim, da vas ženiira moči navzočnost. Sicer pa sem že opazil, da niste preglasni. To mi zelo ugaja, res! Vsaka vaša beseda je premišljena", reče nato Trebar in pogleda Mini naravnost v obraz.

Njegove oči so bile vprašujoče. Ona je bila pri tem v zadregi, zato se je sklonila naprej in si hitela popravljati lase.

Nekaj neznanega, privlačnega ji je bil Trebar. Zato se ga je v resnici ženirala in premišljevala je skrito o njem.

V tem so krenili na stransko pot, polno luž in blata. Bili so že močno upeni. Vendar so korakali vzdržoma in precej naglo.

Tam pred njimi se je zasvetilo ob potu par hiš, poleg katerih je kakor za stražo stalo nekaj visokih smrek. Ko so se približali, so začeli melanholičen, otočen glas harmonik in kmalo so vstopili v gostilno.

V gostilni je bilo precej ljudi in mladi svet je kar v veži plesal; suvajoci se pari so žareli razsvetljeni v dolge volje. V hiši se je kadilo od tobaka in zrak je bil težak, pokvarjen.

Ko so si naročili vina in se odpočili, je znova zavriskala harmonika. Trebar in Mina sta šla plesat in pri tem se je nji zadelo vse lepo in udobno. Trebar je bil zelo uren in spreten, a kljub temu ga je še težka Mina upejala, da mu je stopil znoj na čelo. Zavladala je v zakajenem prostoru omotica, v kateri so gostje glasno govorili.

Vmes pa je cvilil glas pokvarjene harmonike. Gostje so naposled drug drugega suvali s komolci in polivali vino po mizah.

Ko se je družba napotila proti domu, je bilo hladno. Noč je jasno žarela in sneg se je zopet strdil v mrazu. Pot je polzela in temno so stali samotni holmi ob strani.

Trebar se je krepko oprijel Mine in, razvnet od zaužitega vina, ji je govoril izmišljene pravljice iz svojega študentskega življenja. Za njima sta počasnih korakov stopala Pučanova in Karin.

Tiho sta govorila in le včasih so bile njune besede glasnejše. Razločno se je čulo, kako je Karin tiščal v njo in kako se ga je ona odločno branila. Šla sta vedno počasneje in zaostajala.

Mina je bila nekoliko omamljena od vina in plesa. Naslanjala se je na Trebarja, ki jo je držal z desno roko okrog vitkega pasu. Četudi vznevoljena, je vendar mirno prepustila, da jo je Trebar vedno silneje pritiskal k sebi.

V mestu so električne luči mračno brlele in izvoščki so temno zaviti v svojih kožuhih sedeli na kozlih svojih kočij. Konji so stali kakor okamneli, glave povesene globoko k tlom. Ulice so bile prazne. Tuptam so se odprla vrata in zmruzel človek se je zapodil po tlaku.

Pred domačo hišo je Trebar stisnil Mino k sebi in jo nenadoma poljubil. Ona se mu je branila, toprša je svoj kovčeg in sedla nanj. Včasih se jim je pridružila tudi Katinka, a ta se je navadno zgodaj opila ter se potem v svoji zmedenosti nespodobno bratila z vsakovrstnimi moškimi, kar ostalim seveda ni ugajalo.

go jo je držal na svojih prsih. Že ležala v postelji in se je Trebar v svoji sosednji sobici spravljal k počitku, se je spomnila Pučanove in čutila je nehotno, da se je ta večer oddaljila od nje. Premišljevala je dolgo o Trebarju in svoji naklonjenosti napram njemu, a do jasne rezultata ni prišla.

Zjutraj je vstala trudna in zmučena, s težko glavo. Pučanova je prišla domov šele proti jutru ter je ležala na svoji postelji nerazpravljena, oprta z nogama na bližnji kovčeg.

(Pride še.)

Naročilo za ameriško armado. Chicago, Ill., 28. junija. — Tukajšnje mesarske družbe so dobile od vlade naročila za 1.500.000 funtov mesa in 240.000 funtov slanice.

VABILO na SLAVNOSTNO OTVORITEV SLOVENSKE DVORANE in PLESNO VESELICO, ki se bo vršila v torek dne 4. julija 1916 v WHITE VALLEY, PA.

Program: Družba iz White Valley se zbera ob pol eni uri popoldan pod zastavo društva sv. Barbare št. 86 in točno ob eni uri bomo odkorakali s slovensko godbo na čelu 1 miljo daleč proti Exportu, Pa., kjer se bomo sešli z družbo iz Exporta ter skupno odkorakali v Slovensko Dvorano. Rojak John Rupnik bo otvoril slavnost, pozdravil navzoče ter obrazložil pomen otvoritve; njemu so sledilo še več drugih govornikov. Potem se prične veselica in ples.

Vstopnina je \$1.00, pivo prosto. Tempotom, uljudno vabimo vse Slovence od tu in vseh bližnjih naselbin, da se te naše slavnosti udeležijo. Za vsestransko zabavo, dobro postrežbo in fini prigrizek bo dobro preskrbljeno.

Torej na svidenje dne 4. julija v svoji lastni dvorani! Za odbor: Aleksander Škrli, tajnik. (29-30-6)

VABILO NA PIKNIK, ki ga priredi dr. "Slovene" št. 26 S.D.P. in P.D. v Eckhardt Mines, Md., dne 4. julija

na prostorih rojaka Poženela. Tempotom uljudno vabimo vse tukajšnje Slovence in Slovenke, da nas omenjeni dan polnoštevilno obiščejo. Za dobro pijačo in fini prigrizek bode skrbel odbor.

Vstopnina za moške \$1.00, dame so vstopnine proste.

Članom gori omenjenega društva pa naznanjam, da bode vsakdo moral plačati \$1.00 v društveno blagajno, če prav se ne bo udeležil piknika, ker čisti dobiček je namenjen v društveno blagajno. Na veselo svidenje 4. julija! Frank Poženel, tajnik. (29-30-6)

NAZNANILO.

Članom društva sv. Barbare postaja št. 55 v Franklinu, Pa., se naznanja, da se vrši prihodnja redna seja dne 2. julija ob 9. uri popoldan v prostorih Slov. Izobr. Doma v Franklinu. Ker imamo na dnevnem redu več važnih točk, je želeli, da se vsak član udeleži omenjene seje. Odbor.

f NAZNANILO IN ZAHVALA.

Sorodnikom, prijateljem in znancem naznanjam žalostno vest, da mi je neizprosna smrt po dolgotrajni in mučni bolezni odvzela mojega preljubega soproga JAKOBA DAUČ.

Ranjki je bil rojen v Rakeku na Notranjskem in je bival v Ameriki 20 let. Tu zapušta tri brate in dve sestre, v stari domovini pa očeta in mater.

Zaeno se iskreno zahvaljujem vsem cenjenim rojakom za vsako pomoč in za izkazano spoštovanje do pokojnika, ker ste okrasili mrtvaški oder s krasnimi venči. Hvala tudi onim, ki so ga obiskali za časa bolezni in spremili k večnemu počitku.

Ostane naj vsem v dobrem spominu in njemu naj bo lahka tuja zemlja.

Zalujoci: Angela Dauč, soproga. Helena Dauč, hči. Adolf, Andrej in Anton Dauč, bratje. Terezija Dauč, omožena Modic, Ana Dauč, omožena Požjak, sestre. Braddock, Pa.

40 MOŽ potrebnem za delati drva. Plača od corda \$1.65. Lepo rasteč gozd, da enakega še nisem videl; vse se rabi za drva, nič za logse.

Tony Škerl, Kinzua Valley Chemical Co., (29-30-6) Morrisons, Pa.

DAROV. Za nesrečno Zupanovo družino v Grove City, Pa. Johana Janežič in Mary Huter, vsaka po \$1.00.

V imenu reveža najlepša hvala!

IŠČEM služkinjo. Glede plače se dogovorimo. Katero veseli, naj piše.

Anton Lukič, 2001 S. 3. St., St. Louis, Mo.

POTREBUJEM dobrega kovača za delo v gozdu. Razumeti mora konje kovati in orodje popravljati. Dobra plača. Frank Mams, Box 27, Clover Lick, W. Va.

ŽENITNA PONUDBA.

Vdovec, star 40 let, želi pridno gospodinjico Slovenko ali Nemko v starosti od 30 let naprej. Katero veseli in resno misli, naj piše na naslov "Glück auf!" in pošlje sliko, katero se vrne.

"Glück auf!", R. F. D. No. 3, Box 173, Marguerite, Pa.

Rojaki!

Columbia gramofone in slovenske plošče je dobili vedno pri:

IVAN PAJK, 446 Chestnut St., Conemaugh, Pa. Pišite po cenik.

VABILO na PLESNO VESELICO.

in k gledališkim predstavam. Veselico kakor gledališki predstavi bo priredilo društvo SV. BARBARE šte. 82 v Farrell, Pa.

v torek dne 4. julija 1916 v svojih lastnih prostorih.

Igralo se bode dve igri dvakrat, in sicer:

1. "Krmar pri Zvitem rogu." 2. "Kmet in fotograf."

Prvi se bodo igrali ob treh popoldan in drugi pa ob osmih zvečer.

Tempotom vabimo vse rojake in rojakinje ter vsa društva iz te naselbine in sosednje okolice, posebno pa društvo "Slovenec" št. 262 in društvo "Slovenski Dom" št. 31 v Sharon, Pa., da se te naše veselice in predstav polnoštevilno udeležijo. Čisti dobiček je namenjen v društveno blagajno. V enakem slučaju bo tudi naše društvo vedno v pomoč.

Za vsestransko postrežbo bode skrbel v to izvoljeni odbor.

Na veselo svidenje 4. julija!

Jurij Okorn, tajnik.

Dr. Richterjev PAIN-EXPELLER

za revmatične bolečine, glavobole in migrene. Odklonite vse zavoje, ki niso zapetani z Anchor varstveno znamko.

25 in 50 centov v lekarnah ali na ravnost od

F. AD. RICHTER & CO.

74-90 Washington St. New York, N. Y.

Slovensko samostojno bolniško podporno društvo za Greater New York in okolico. Ink.

Upravni odbor: Predsednik: Anton Plevel, 410 E. 5. St., New York. Podpredsednik: Ignac Zajc, 1497 De Kalb Ave., Brooklyn, N. Y. Tajnik: Vinko Zevnik, 29 Gamma Place, Glendale, N. Y. Blagajnik: Ivan Maček, 2801 Catalpa Ave., Ridgewood, N. Y. Zapiskar: Ivan Gerjovich, 442 Union St., Brooklyn, N. Y.

Nadzorni odbor: Josip Pogachnik, 56 Ten Eyck St., Brooklyn, N. Y. Anton Ovetkovich, 440 Union St., Brooklyn, N. Y. Viktor Volk, 68 Maujer St., Brooklyn, N. Y.

Društveni odpravniki: Dr. Henry U. Robinson, 69 E. 7th St., New York, N. Y.

Redne društvene seje se vrše vsako ČETIRTO SOBOTO v mesecu v društveni dvorani "BEETHOVEN-HALL", 210 E. 6th St. blizu E. Ave. v New Yorku, N. Y. In se prične točno ob 8. uri večer.

IŠČE SE DRVARJE

v Mellen, Wis.; po \$1.30 od corda; dober rasteč les. Charcoal Iron Co. of America, (20-6-3-7) Mellen, Wis.

Rad bi izvedel za naslov prijateljice ALJOJZIJA MIVČEK. Doma je iz Pudoba pri Ložu. Prosim ga, da se mi javi, ali pa če kdo ve za njegov naslov, naj ga mi pošlje, za kar mu bom hvaležen. — Anton Troha, Star Route, Bolivar, N. J. (28-29-6)

SLOVANSKI NASELJENCI! 20 tisoč akrov zemlje na prodaj v Taylor, Lincoln, Eau Claire in Forest okrajih, Wisconsin. Že je na tisoče Slovanov, ki so kupili farme. Cena zemlji je \$7.50, \$10, \$12.50 do \$15 za akre. Zemlja se računa med rodovitne farme. Pišite ali pa pridite sami! Slovenian Colonization Agency, Marochnich & Co., 124 — 5th St., Milwaukee, Wis. Zastopamo Soo Line Ry. Land Co.

dobite "GLAS NARODA" akosi štiri mesece dnevno, izvezmi nedelj in postavnih praznikov. "GLAS NARODA" izhaja dnevno na šestih straneh, tako, da dobite tedensko 36 strani berila, v mesecu 156 strani, ali 624 strani v štirih mesecih. "GLAS NARODA" donaja dnevno poročila s bojišča in razne ali-ke. Sedaj ga sleherni dan razpoložamo 13,000! — Ta številka jasno govori, da je list zelo razširjen. Vse osobje lista je organizirano in spada v strokovne unije.

SLOVENSKI HOTEL UNIJSKA BARA Frank Cvetič, lastnik 5104 BUTLER ST., PITTSBURGH, PA. Najboljše, vedno sveže pivo, fine unijske smodke, importirano in domače žganje. Čiste postelje, dobra domača kuhinja. Vsakovrstni časopisi vedno na razpolago. Naše geslo: "Dobra postrežba, nizke cene."

PITTSBURGH PHONOGRAPH CO. 1331 PENN AVENUE, PITTSBURGH, PA.

Gotovo ste se naveličali svojih starih plošč. Naročite pri nas nekaj zadnjih plošč v svojem jeziku. Mi imamo eno največjih zalog slovenskih plošč v Ameriki.

Pišite, da vam pošljemo samih zbranih za pet dolarjev. Mi smo v tej trgovini že pet let in vemo, kaj želite. Ako se nimate fotografira, pišite po brezplačni cenik in pogoje. Stroje pošljemo na upanje na vse strani v Združenih državah.

Tu zdolej naredimo nekaj vzorcev naših plošč.

E. 1629 Korčunica granadirjev. Igra newyorška vojaška godba 75c. Zoročena mazurka 75c. E. 5064 Mornar nezvesta, bodi zdrava. (Vihar) 75c. Na tujih tleh — (Nedved) 75c. E. 6057 Pastirška, mazurka 75c. Maskera, polka 75c.

E. 6136 Ne bom se možila. Slovenska kmečka godba. Ljubljana 75c.

E. 6136 Gilihenga na semnju. Komični prizor. Kvartet slovenskih pevcev. 75c.

E. 6137 Sijaj, slajaj solnce. Kvartet slovenskih pevcev. 75c.

E. 6137 Ponočni pozdrav. Storch. Ludovik Bajde, z spremljevanjem glasovirja, Ljubljana. 75c.

PITTSBURGH PHONOGRAPH CO. 1331 PENN AVE., PITTSBURGH

